HERYERDE 3 KURUS

VAKIT

CUMA 1 Birincikânun 1939 ☆ [illegible] SAYI: 7863

İDARE EVİ Ankara Cad. İSTANBUL "Telgraf: VAKIT" Posta kutusu: 15" Telefon: 21413 (Yazı) - 24370 (İdare)

İran elçisi geldi

Ankara, 30 (A.A.) — İran büyük elçisi Kâzimi Hazretleri bugün Irak üzerinden şehrimize gelmiş ve istasyonda merasimi mahsusa ile karşılanmıştır.

Romanyada yeni Dahiliye Nazırı

Bükreş, 30 (Hususî) — Başvekil Tataresko kabineyi teşkil ederken dahiliye nezaretini vekâleten bizzat deruhte etmişti. Bugün Keleçyano dahiliye nezaretine asaleten tayin olundu.

Sovyetler Finlândiyayı işgale başladılar

Helsinki bombardıman edildi

İki Sovyet tayyaresi düşürüldü

Finlandiyalılardan ölü ve yaralılar çok

Sovyet askerleri bir manevrada

(Yazısı 5 incide)

Hitler

Kendi başına beynelmilel hukuk kaidelerini değiştirebilir mi?

Yazan: ASIM US

Almanya harp içinde zorlukları arttıkça beynelmilel hukuk usullerini tamamen inkâr eden, yahut bu kaideleri kendi işine geldiği ve arzu ettiği şekle çeviren bir devlet vaziyetini alıyor. Şimal denizinde Mihladız mayn ile İngiliz veya bitaraf harp gemilerinin batmağa başladığı günlerde Alman gazeteleri bu türlü tahribatın mesulü İngiltere oldu. ğunu iddia ettiler; fakat aradan üç, beş gün geçip de bahse mevzu olan maynlerin Almanlar tarfından icat edilmiş gizli bir silâh olduğu meydana çıkınca dillerini değiştirdiler. Bu defa mıhladız maynlerin bitaraflara ait gemileri de tahrip etmesi bu silâhın kullanılmasına mani olmadığını, Almanyanın sevkülceyş bakımından zarurî gördüğü her yere mayn dökmeğe hakkı bulunduğunu, hem de bu hususta hiç bir tarafa hiç bir şekilde ihtarda bulunmak da lâzım gelmediğini ileri sürüyorlar.

Fakat mayn muharebeleri hakkında vaktiyle Alman murahhasının da imzaladığı Lâhey mukavelenamesinin sarih ahkâmına muhalif olan bu tarzı hareket sadece bu hâdiseye münhasır değildir; Hitler şimdiye kadar beynelmilel birer düstur olmak üzere tanınmış daha birçok kaideleri değiştirmek fikrindedir.

Bu arada her devletin kara sularının hududu ile hava hâkimiyeti hududu misal olarak gösterilebilir: Bugün mevcut ve meri hukuku düvel esasleri her devletin sahillerinden itibaren denizlerin üç mil açıklarına kadar olan kısmı kara suyu sayılır; karasuyu hududu dahilindeki deniz mıntakaları bitişik sahillere malik olan devletin hâkimiyeti altındadır. Hitlerin fikrince kara sularına ait olan bu hudut büyük topların mermileri üç milden uzak mesafeye gitmediği bir zamanda tayin edilmiştir. Her devlet kendi sahillerine konmuş olan en büyük çaptaki toplarla müdafaa edebileceği deniz mıntakası kara suyu addolunmuştur. Bugün ise büyük topların mermileri üç mil değil, daha çok uzaklara kadar yetişir. Şu halde kara sularının hududunu da o nisbette genişletmek lâzımgelir. Almanyanın kara sularının hududunu bu şekilde genişletmek istemesinden maksat müdafaa harbinde kendisi için menfaat görmesidir.

Her devletin hava üzerindeki hâkimiyeti meselesine gelince, bu da yine Hitelrin düşüncesine göre denizlerde olduğu gibi hudutsuz değildir. Ve yine top menzili ile tahdit etmelidir: Her devletin arazisi üstündeki hava tabakalarında ancak en büvük tayyare dafii topların menzili ne ise

(Devamı 5 incide)

Numan Menemencioğlu Londrada temaslarına başladı

Müdafaa istikrazı, Türk mallarının İngiltereye ihracı meselelerini görüşecek

Londra, 30 (A.A.) — Havas: Dün saat 16.30 da Londraya muvasalât eden Türk ekonomi heyetinin reisi B. Numan Menemencioğlu bugün hariciye nezaretine giderek Lord Halifax ile ilk görüşmesini yapmıştır.

B. Menemencioğlu müteakıben diğer bazı hükûmet azasını ve ezcümle Oliver Stanley, Sir John Simon ve Edeni ziyaret eylemiştir.

Türk heyetini, muhtelif nezaretleri alâkadar eden birçok meseleleri müzakere edecektir: Bunlar geçen ay aktedilen anlaşmaya taallûk eden İngiltereden yapılan veya yapılması tasavvur edilen mübayaatın tediye ve tesvi-

(Devamı 5 incide)

Bir kayıbımız

Gazetecilerin en yaşlısı Süleyman Tevfik dün öldü; bugün gömülecek

Gazetecilerimizin en yaşlısı Süleyman Tevfik geçen cumartesi günü ansızın rahatsızlanmış, bir felç darbesi ile yatan gerçekten şeyhülmuharririnin sıhhati vahamet göstermeye başlamıştı. Dün de saat beşe doğru Topkapıdaki evinde hayata gözlerini yumduğu haberi teessürle duyuldu.

Merhum 78 yaşında bulunuyordu; bu hayatın en az yarım asrını matbuata vermişti. Sade kıdemli, yaslı bir muharrir değildi: havatının son demlerine kadar da çalışan ve çalışma kudretini muhafaza eden bir meslekdaştı.

Son günlerde tarih cemiyetinin tercümesini havale ettiği

(Devamı 5 incide)

Süleyman Tevfik merhum

Başvekil

Dün gece Karabüke gitti

Ankara, 30 (A.A.) — Başvekil Doktor Refik Saydam bu akşam saat 21.30 da hususî trenle Karabüke hareket etmiştir. Başvekile İktısat Vekil B. Hüsnü Çakır ile İstanbul mebusu B. Rana Tarhan refakat etmektedir.

Başvekilimiz Karabükte Zonguldağa gideceklerdir.

Başvekil Doktor Refik Saydam garda bütün vekiller, Ankara valisi, merkez kumandanı ve birçok zevat tarafında teşyi edilmiştir.

Memleketi aleyhine çalışan bir casus

Dün biten muhakemesinden sonra

15 sene ağır hapse; yedi sene sürgüne mahkûm oldu

Bir ecnebi devlet hesabına casusluk yapmak suçundan tevkif olunarak birinci ağır ceza mahkemesine verilen Fuat Sabit, Rıza Bakır ve Süleyman Nurinin gizli yapılan muhakemeleri dün bitirilmiş, haklarındaki karar bildirilmiştir.

Mahkeme heyeti uzun süren muhakeme neticesinde doktor Fuat Sabit ile Rıza Bakırın hiç bir suçları olmadığı neticesine vararak haklarında beraet kararı vermiş, Süleyman Nuriyi 15 sene 2 gün ağır hapse, 7 sene Corumda sürgün kalmağa, müebbeden âmme hızmetlerinden memnuiyete mahkûm etmiştir.

Süleyman Nuri bütün gizli malûmatları elde etmek için İzmir'de kanal ameleliği yapmış, muhtelif işlere girip çıkmıştır.

Haklarında beraet kararı verilen Fuat Sabit ile Rıza Bakır hemen serbest bırakılmışlardır.

Japonya

İngiliz ablukasını kabul etmiyor

Mukabil tedbirler alacak

Holanda vapurlarına da harp gemileri refakat edecek

(Yazısı 5 incide)

Herekede dün sabah tren kazası oldu

Bir gardötren kazaya kurban gitti

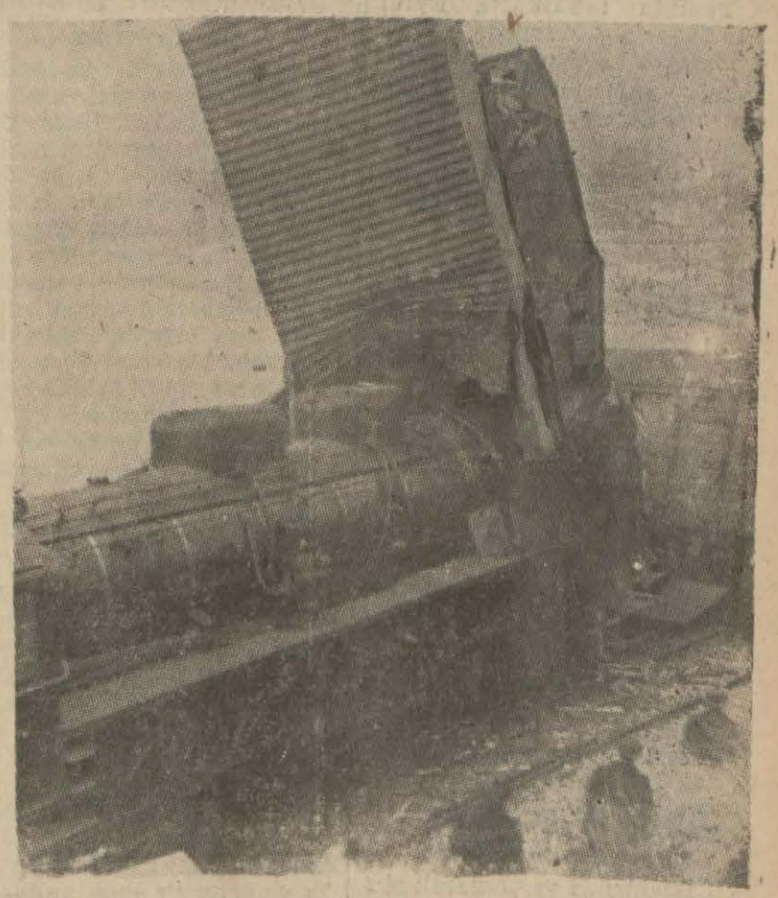

Herekedeki tren kazasından bir görünüş

(Yazısı 5 incide)

Günlerin peşinden.

Âbide mi, Panteon mu?

Ankarada Rasattepede yapılacak Anıt - Kabir'in yalnız Atatürk değil, bütün Türk uluları için de bir medfen olması şeklinde yine bu sütunda dün ileriye sürdüğümüz mütaleadan sonra bir sabah gazetesinde bu fikrin tamamen zıddını gördük. Anıt - Kabir yalnız Atatürke mahsus olsun diyen bu arkadaşımız şöyle diyor:

"Bütün Türk büyüklerinin ebedî istirahatgâhlarını bir tek mezar halinde tasavvur edebilmek için onlardan her birinin ebedî şahsiyetlerini, kendi tarihî hususiyetleri ile âbideleştirmekten mahrum kalmayı göze almamız lâzımdır.,,

Bu mütaleaya karşı da tekrar fikrimizde ısrar ediyoruz. Rasattepede kurulacak Anıt - Kabir'e Atatürkten başka Türk büyüklerinin de defn edilmesi, onun yüksek varlığına hiç bir halel getirmez; ondan sonra defn edileceklerin kıymetlerini eksiltmeyeceği gibi... Bilâkis Atatürkün yanında kendisinden sonra tarihin tasfiyesinden muvaffak çıkarak mevki alacak olanlar ile onun manevî büyüklüğü büyümüş olur ve Türk birliğinin bir timsali mahiyetini alır. Hem her bir millî Türk kahramanı için hususî medfenler yapmak esl devrin infiradcı Türbeler ananesini başka şekilde ihya etmeğe benzemez mi? Anıt - Kabir'in inşasında Atatürkün hususiyetini tebarüz ettirmek onun büyüklüğüne hürmet etmiş olmağa kâfi gelmez mi?

HASAN KUMÇAYI

Ekonomi ve tutum haftası hazırlığı

Okullarda dersler bu mevzu üzerinde verilecek

Ekonomi ve Tutum haftası bu yıl on iki Kânunuevvelden itibaren başlayacaktır. Bu münasebetle okullarda hazırlıklara geçilmiştir.

Öğretmenler derslerin mevzularını haftabaşı olan 11 Kânunuevvelden itibaren Ekonomi ve Tutum mevzuu etrafında vereceklerdir.

Hafta içerisinde her okul behemehal bir müsamere tertip edecek, talebe velilerini de çağıracaktır.

Bu müsamerede Ekonomi mevzuu etrafında bir öğretmen tarafından verilecek konferansı müteakip (Yurda giriyoruz) mevzulu iktısat ve tasarruf cemiyetinin gönderdiği piyesi temsil edilecektir.

Okulda bu yıl bilhassa yerli malı ve yemişi haftasına ehemmiyet verilecektir. Yerli malı ve yemiş günü için okullar şimdiden hararetle çalışmaktadır.

İş ve Ziraat Bankalarının çocuklar için hazırlamış olduğu yeni kumbaralar hakkında talebeye izahat verilecek, birer kumbara almaları yolunda çalışılarak bunun faydaları anlatılacaktır.

Hava müsait olduğu takdirde talebeler ellerinde Ekonomi ve Tutuma ait vecizeler olduğu halde geçit resimleri yapacaklardır.

Mazot buhranı var

Mazotla işliyen vesait tatili faaliyet mi edecek?

Son günlerde şehrimizde mazot buhranı başlamıştır. Denizde mazotla işliyen vapur ve motörlerle karada işliyen motörler mazot bulamamaktadır. Bu vaziyet birkaç gün daha devam edecek olursa bütün mazotla işliyen vesaitin ve sanayi müessesesinin tatili faaliyeti edecekleri muhakkak addedilmektedir.

Yapılan tahkikatta Eylûl ayı başında şehrimizde iki aylık mazot stoku bulunduğu fakat o zamandanberi hariçten mal gelmediği için bu stokun bittiği anlaşılmıştır. Gümrüklere gelmiş 400 ton ton mazot vardır. O da çıkarılamamıştır.

Namık Kemal için ihtifal

Türklerin en büyük vatan perveri, istibdada karşı mücadele eden adam, ve hürriyet âşıkı Namık Kemalin yarın elli birinci yıldönümüdür.

Bu münasebetle şairin geçen sene ihya edilen hâtırasına edebî ve millî bir anane olmak üzere bu sene de devam edilecek, mektepler ve muhtelif kültür teşekküllerinde muhtelif hatipler söz söyliyerek şiirlerinden parçalar okunacaktır.

Siper ve sığınaklar derhal yapılacak

İstanbulda yapıtrılacak siper ve sığınakların plânları kaymakamlıklara gönderilmiştir. Bunlar fazlalaştırılarak derhal siperlerin kazılmasına başlanacaktır. Kaymakamlar bu hususta çalışmaları vilâyete bir raporla bildireceklerdir.

Balık ihracatımız

Son iki gündür balık ihracatı birdenbire durmuş, çifti 80 kuruşa satılan torikler 30 kuruşa düşmüştür. Balığın fazla tutulması ve alıcıların aralarında anlaşarak az fiyat vermeleri de bu yolda âmil olmuştur.

İngiltereye tiftik götüren bir vapur battı

Limanımızdan İngiltereye götürmek üzere mühim miktarda mal yükleyen Yunan bandıralı İgonyen vapuru da Baltık denizinde Alman mayn harbine kurban giden vapurlar arasındadır. Vapurda 600 balya da tiftik bulunuyordu.

Mallar, sigortalı olduğundan tüccarlarımız zarara uğramamışlardır.

ŞEHİR İÇİNDE

Şehir Meclisinde talimatname tadil edildi

Umumî salonlarda düğün yapılabilecek

Şehir Meclisi dün saat on beşte Farukî Derelinin başkanlığında ikinciteşrin toplantılarının sonuncusunu yapmıştır. Pek çok mazbatalar kabul edildikten sonra halkın rahat ve huzurunu halelden korumak için ziller ve hoparlörler hakkında konulan kayıtların vapurlarda çalınan radyo ve gramofon seslerinin hoparlörlerle aksettirilmesi halinde de teşmili hakkında azadan Fuat Fazlı tarafından verilen takririn belediye riyaset makamına verilmesi muvafık görülmüştür. Men'i israfat kanununun sureti tatbikine dair evvelce vilâyet umumî meclisince tanzim edilip halen merî olan talimatname aradan geçen uzun zaman zarfında tahaddüs eden ictimaî inkılâplar ve iktısadî değişiklikler dolayısile bugünün ihtiyaçlarını karşılayamamakta olduğundan bazı tadilât yapılması hakkında Fuat Fazlı tarafından verilen takrir üzerinde mülkiye, kavanin, iktısat encümenlerinin müşterek mazbatası okundu. Encümen mazbatasında, salonlarda balo ve çay ve saire ziyafeti verilmesi memnudur yolunda mevzu memnuiyetin halkın umumî salonlarda düğün yapmaktaki mecburiyet ve ihtiyaçlarını tazyik ettiği neticesine vardığını bildirmektedir. Bu vaziyet muvacehesinde encümenler "umumî salonlarda balo, çay vesaire verilmiyecektir,, kaydının yerine "düğün bir günden ziyade devam etmiyecek, bir günden ziyade çalgı çaldırılmıyacak ve hiç bir suretle cengi oynatılmıyacaktır,, fıkrasının konmasını muvafık görmüşlerdir. Encümenlerin bu tadil teklifi kabul edilmiştir.

Vefat eden daimî encümen azasından Hayri Uğurdan açılan daimî encümen azalığına gizli reyle Çatalca azası Asım seçilmiştir.

Belediyenin mühim bir tamimi

Belediye reisliği tarafından şube müdürlerine yeni ve mühim bir tamim gönderilmiştir. Bunda satıcıların sabahları sekizden evvel avaz avaz bağırdıkları, eğlence yerlerinin geceleri 23,30 da kapanmaları lâzımken bunların bu saatten sonra yalnız haricî kapılarını kapayıp içeride eğlencenin devam ettiği, sırtta eşya taşındığı, sokaklara tükürenlerden ceza alınmadığı, lokanta ve aşçı dükkânlarının temizliğine bakılmadığı bildirilmekte, bunlara bakmayan memurların da cezalandırılması istenmektedir.

Belediyenin temizlik mücadelesi

Han ve bekâr odaları ile bazı umumî mahallerde belediyece temizlik yapılırken bazı bitli eşhasa tesadüf edilmiştir. Belediye fakir olan bunların yıkanmalarının temini hususunda şube müdürleri emrine tahsisat vermiştir.

Bu tahsisatla fakirler 10—15 kurusa hamamlarda yıkandırılacaklardır. Belediye bundan başka umumiyetle gıda maddelerinin yapılıp satıldığı ve saklandığı verlerin de sıhhat memurlarından maada belediye memurları tarafından da kontrol edilmesini şube müdürlerine bildirmiştir.

Taksim Gazinosu

Taksim gazinosunda yapılacak son kısım inşaat dün 42000 liraya ihale edilmiştir. Sene başına kadar yetiştirilecektir.

TAKVİM	Cuma	Cumarte.
	1 I.Kân.	2 I.Kân.
	9 Sevval	20 Sevval
	Kasım 24	Kasım 25

Vakitler	Vasati	Ezani	Vasati	Ezani
Güneş	7 05	2 24	7 06	2 25
Öğle	12 03	7 21	12 03	7 22
İkindi	14 28	9 46	14 28	9 46
Akşam	16 41	12 00	16 41	12 00
Yatsı	18 19	1 37	18 19	1 38
İmsak	5 21	12 39	5 22	12 40

Hususî okullarda yardımcı öğretmenlikler

Yardımcılar kararları çıkıncaya kadar vekâlet ücreti alacaklar

Resmî lise ve orta okullarda olduğu gibi hususî okullara da yardımcı öğretmen alarak açık bulunan derslerin bu suretle tamamlanıp tamamlanamıyacağı maarif vekilliğinden sorulmuştur.

Vekâletin yardımcı öğretmen kullanma kanunu ancak resmî okullara mahsustur. Kanunda hususî okullara ait bir madde ilâve edilmemiştir.

Netice maarif vekillilinin tetkikinden sonra tesbit edilerek okullara bildirilecektir.

Maarif vekilliği yardımcı öğretmen tayin edilenlerin kararnameleri çıkıncaya kadar vazifelerindeki ücretlerini ancak vekâlet ücreti olarak almalarını uygun görmüştür. Yardımcı öğretmen ücreti ancak kararname çıktıktan sonra ödenecektir.

Bu yıl İstanbula tayin edilen yardımcı öğretmenlerin ekserisi asıl öğretmen olabilecek durumdadırlar. Bunlar asıl öğretmen olarak çalışmak istedikleri takdirde ancak kendilerine İstanbuldan başka vilâyetlerde vazife vermek suretiyle bu arzuları yerine getirilecektir. Asıl öğretmen olmak üzere müracaat eden yardımcı öğretmenlere bu yolda cevap verilmektedir.

Bu yılki yardımcı öğretmen kadrosu geçen yılki yardımcı öğretmen kadrosundan sayı itibarile büyük bir fark mevcuttur. Bilhassa İstanbulda yardımcı öğretmen sayısı geçen yıla nazaran çok fazladır.

Üniversitede not derdi ıslah ediliyor mu?

Üniversite talebesinin en mühim dertlerinden biri de not meselesidir. Talebe profesörün derslerini not üzerinden takip etmek ve çalışmak mecburiyetindedir. Fakat son zamanlarda yapılan tetkikler neticesinde bu notlardan çoğunun yanlış, karışık ve eksik olduğu anlaşılmıştır.

Maarif vekilliği bu esası gözönüne alarak üniversite talebesinin not davasına bir nihayet vermek üzere teşebbüslere geçmiştir. Bu hususta rektörlük ile temasta bulunmaktadır.

Not meselesi kısa bir zaman içinde halledilerek talebeye derslerini kitaptan ve noksansız takip edebilmesi imkânları verilecektir.

Ecnebi okulları için talimatname

Ekalliyet okullarının müşterek talimatnameleri olduğu gibi ecnebi okulları için de müşterek talimatnameler tanzim edilmesi düşünülmektedir.

Bu talimatnamelerde bilhassa not, imtiha nşekilleri aynı olacak ve resmî okullile alâka bulunacaktır. Bu hususta hazırlıklara başlanmıştır.

Maarifte yeni tayinler

Niğde maarif müdürü M. İbrahim Özkaya almakta olduğu 60 lira maaşla Diyarbakır maarif müdürlüğüne naklen; münhal bulunan 70 lira maaşlı ikinci sınıf müfettişliğe meslekteki hizmeti yirmi seneyi bulmuş olan üçüncü sınıf müfettişlerimizden Seniha Hızal terfian; münhal bulunan 50 lira maaşlı dördüncü sınıf müfettişliğe Ankara ticaret lisesi metematik ve büro komersiyal öğretmeni Enver İlhami Kavukluoğlu terfian; Urfa maarif müdürü Recep Gürel almakta olduğu 35 lira maaşla Niğde maarif müdürlüğüne naklen; Diyarbakır maarif müdürü Yusuf Ataman almakta olduğu 30 lira maaşla Urfa maarif müdürlüğüne naklen tayin edilmişlerdir.

* İstanbul ilk tedrisat müfettişlerinden Ethem Salanongil Ankara ilk tedrisat müfettişliğine tayin edilmiştir.

Mülkiyeliler toplantısı

Dört kânunuevvel pazartesi akşamı İstanbuldaki mülkiyeliler Parkotelde toplanarak yemek yiyeceklerdir. Her sene yapılan bu toplantının bu sene de pek samimî bir surette geçeceği muhakkaktır.

Baruthane caddesi

Feriköy mezarlığına giden Baruthane caddesinin yapılmasına karar verilmiş, keşfi hazırlanmıştır.

Haliç vapurları şirketi

Umumî heyet dünkü toplantıda tesih kararı verdi

Belediye ile olan ihtilâfın hallini üç sene bekleyen Haliç vapurları şirketi hissedarları, dün sabah saat 10 da Galatada Senpiyer hanında fevkalâde umumî heyet toplantısı yapmışlar, şirketin bu vaziyette devamma lüzum görülmeyerek fesih kararı evrmişlerdir. Bu suretle 150 bin altın sermaye ile kurulan şirket dünden itibaren resmen tarihe karışmıştır.

Malûm olduğu üzere eskiden senelik hasılatının yüzde sekizini belediyeye vermeği taahhüt eden şirket, son senelerde Haliçte oturanların azalması ve otobüslerin rekabete başlaması üzerine zarar etmeğe başlamış, belediye ile İktısat Vekâletine müracaat ederek belediye hissesini hasılat üzerinden değil kâr üzerinden vermeği teklif etmişti. Bu teklif o zaman kabul edilmediği için de şirket bu vaziyette vapur işletemiyeceğini söylemiş, seferleri tatil etmişti. Bunun üzerine vapurlara ve şirket tesisatına vazıvet eden belediye üç senedenberi Haliç işletmesini kendisi idareye başlamıştır. Yalnız belediyenin senelerdenberi şirketin ödemiverek biriktirdiği 106 bin lira kadar bir hisse alacağı kalmıştır.

Belediye bu 106 bin lira için şirketi dava etmiş, davayı da kazanmıştır. Şirketin vapurlarından ve Hasköydeki atelyesile iskelelerinden başka bir tesisatı olmadığı için ve bunlar da belediyenin idaresinde bulunduğundan vaziyet şimdiye kadar böylece deva metmiştir.

Şirketin belediyeye 106 bin küsûr lira olan borcundan başka kömür şirketine de 8 bin lira borcu vardır. Bugünkü tesisat ve vapurların kıymeti bu borçların ancak yarısını ödemeğe kâfidir, bu yüzden şirketin 150 bin lira hisse senedini ellerinde bulunduran hissedarlar bir şey alamıyacaklardır. Hissedarların bir kısmı şehrimizdeki İtalyan bankalarıdır, mühim kısmını da zaruret içinde bulunan kimseler teşkil etmektedir. Bunlar hemen tamamen Türktür.

Dünkü toplantıda şirket muamelelerinin tasfiyesi için eski idare heyeti azaları tasfive heyetine secilmişlerdir. Bunlar avukat Celâl Sofu, avukat Hayri, avukat Misak Narlıyan, İtalyan mimarı Denari, Seyfi, Uşakî zade Muammer, avukat Haşim Refet Hakarardır.

Şirketini tasfivesinden ellerine para geçmiyeceklerini evvelden anlıyan bütün hissedarlar dünkü toplantıya gelmemişlerdir. Toplantı ancak 10 kişinin iştirakile yapılmıştır. Fakat ikinci toplantı olduğundan ekserivetin hazır bulunmamasına rağmen kanunen karar verilmiştir.

Hissedarlar heyeti yakında toplanarak bazı kararlar verecek ve belediye ile olan işlerin tasfivesine girişecektir.

Pasif korunma tatbikatında

Ne gibi mahzurlar görüldü?

İki ay kadar evvel Ankarada yapılan pasif korunma tatbikatının neticesi alınmıştır. Tatbikatı idare edenlerin verdikleri raporda bazı noksanlar işaret edilmiş ve bu noksanların her hangi bir tecrübe esnasında bir kere daha tekerrürüne mani olmak için muhtelif vilâyetlere tebliğat yapılmıştır. Ezcümle tatbikat esnasında vazife alan otomobillerin kullandıkları mavi ışıklar tayyarelerimiz tarafından iyice görülmüştür.

Bütün nakil vasıtalarının esas itibarile ışıklarını söndürecekleri ve ancak ışıksız kalmaları mümkün olmıyan hallerde kuvveti zaif ve maskelenmiş ışık bulundurabilecekleri hava taarruzlarına karşı ışıkların söndürülmesi ve karartılması nizamnamesinin 22. maddesinde yazılıdır. Alârm esnasında nakil vasıtalarında zarurî olarak ışık yakmak icabederse bu ışıklar gidilecek yolu aydınlatmak bakımından değil, karşıdan gelecek bir otomobil veya araba ile çarpışmamak ve âni bir kazaya meydan vermemek için maskelenmiş olmaları ve pek zaif ışıklı lâmbaların bulunması lâzımdır.

Tatbikat esnasında aydınlatılmaları zarurî olan mühim yol kavuşaklarına konan 50 mumluk maskelenmiş lâmba ışıklarının da tayyarelerimiz tarafından görüldüğü bildirilmiştir.

Bu gibi maskelenmiş mavi renkli ışıkların aksetmesine yarayan asfalt yolların nizamnamenin 38. maddesine göre kum veya toprak, ot, saman dökülmek suretile maskelenmesile mahzurun giderilmesi temin edilmelidir.

Ay aydınlığında arduvaz çatıların da çok parlak bir surette görüldüğü anlaşılmıştır Işıkların söndürülmesi ve karartılması nizamnamesinin 37. maddesine göre fabrika ve büyük binaların cam veya ışık aksettiren şeffaf madde ile örtülü veya açık renkli boyalarla boyalı camların bu parlaklık veya ışık akislerini gideren intizamsız koyu mavi boya veya kirli yağ sürülmek suretile giderilmesi ve ışık aksettiren düz damların üzerlerinin ince toprak veya kum tabakasile örtülerek maskelenmesi lâzımdır.

Bir balıkçı gemisinde iştial oldu

Yaralanan makinist hastaneye kaldırıldı

Sirkecide rıhtıma bağlı bulunan Alyos Zolaos isimli Yunan balıkçı gemisinde dün sabah saat 7,30 da harekete hazırlandığı sırada makinist Hristo Panayoti motörleri çalıştırmak istemiş, fakat birdenbire büyük bir gürültü ile iştial vukubulmuştur.

Makinist vücudünün muhtelif yerlerinden, bilhassa iki gözünden tehlikeli olarak yaralanmış ve bayğın bir halde Sen Jorj hastahanesine kaldırılmıştır. İştialin sebebi anlaşılamamıştır.

Teşekkür

İstanbul Umumî Meclisi ve Daimî encümeni azasından Hayri Uğur'un vefatı dolayısile başta İstanbul vali ve belediye reisi Lûtfi Kırdar ve C. H. P. İstanbul başkanı Fikret Sılay olduğu halde bütün mesai arkadaşlarının ve tanıdıklarının gerek cenaze merasimine iştirak etmek, gerekse mektupla taziyet beyan eylemek suretile gösterdikleri hassasiyet ve nezaket, merhumun kederdide ailesinin şu yaslı günlerinde büyük teselli kaynağı olmuştur. Kendilerine teşekkür etmeği bir borç biliriz.

Hayri Uğur ailesi

GÜNÜN AKİSLERİ

"Baba,, mız

Yazan: *Hikmet Münir*

Yazıhanesi "Meserret kahvehanesi", meşguliyeti müsahhihlik, sermayesi iki kat olmuş bir vücutla kuvvetten düşmüş iki göz ve bembeyaz bir top sakaldan ibaret olan eski gazeteci Süleyman Tevfik Baba, ayda belki de yirmi, otuz lirayı zor tutabilen bir kazanç ve sonuna kadar dayanmağa azmetmiş bir mukavemetle düşe kalka yaşayıp gidecken dün ölüverdi.

Süleyman Efendiye "Baba" diye hitap ediliyordu.

Ona, bir "Baba" dan ziyade, bir "Evlât" nazariyle bakmak daha fayda verirdi..

Ne yazık ki, işte Süleyman Tevfik Baba da birçok selefleri gibi geldi, gitti. Gazeteciliğin, kendisi gibi kaynaklardan en çok istifade edeceği bir devre kadar yaşamış bulunuyordu. Yani, o kadar çok hizmet etmiş, o kadar fazla matbuat ve siyaset macerası görmüş, hülâsa o derece derin hayat tecrübesi geçirerek modern gazetecilik bakımından mücessem bir alâka haline gelmiş adamların cevherine en ziyade baş vurulacak bir çağdayız. Halbuki Bugün gazeteler kendi eliyle yazıp neşretmiş yazılar olmasına rağmen onun tam bir biyoğrafisini bile bulamadılar. İçimizden bir kıymet gittiğini ancak kaybettiğimiz zaman anlıyoruz: Görüyoruz ki kendi top sakalını, tashih veya tercüme yaptığı uzun kâğıtlar üzerinde sürüye sürüye, ölünceye kadar kendi haline bırakmışız...

En yeni şairlerimizden birinin nazmettiği bir kitabeyi acı bir tedaî ile hatırlayoruz: "Yazık oldu Süleyman Efendiye..."

Mimar Gotye hakkında

Vali'nin bir tavzihi

İkdam gazetesinin 23 İkinciteşrin tarihli nüshasında "Büyük sahtekârlık,, başlığı altında Mimar Gotye hakkında bir yazı çıkmış, Mimara "Nakkaş,, denilmişti. Vali ve Belediye Reisi Doktor Lûtfi Kırdar gazetemize gönderdiği bir tavzihte şöyle demektedir:

Mimar Gotye hakkında intişar eden yazıyı Romanyadan avdetimde ehemmiyet ve alâka ile okudum.

Gotye ilk defa İzmir belediyesi tarafından Paristen davet edilerek Kültürpark'ın tanzim ve inşasında dekoratör ve mimar olarak çalıştırılmış ve hizmetinden memnun kalındığı için ertesi sene tekrar davet edilerek bir sene daha kendisinden istifade edilmiştir. Ecnebi olduğu için her iki defasında da mimar ve dekoratör olarak çalışması hakkında Heyeti Vekileden müsaade ve karar alınmıştır.

Bundan başka Gotye İstanbul belediyesince de yazıldığı veçhile tamamen meçhul bir şahıs değildir. Pariste mimarî tahsilini yapmış olup halen İstanbul belediyesi Fen işlerinde çalışan Bay Rükneddin ile Pariste mimarî mektebinde beraber okumuşlar ve bu mektebi beraber bitirmişlerdir. Binaenaleyh sahtekâr, alelâde bir nakkaş hattâ bir zarfçı olarak tavsif edilen bu zat hakkında yapılan isnatlar tamamen yersizdir. Ve İstanbul belediyesi gösterilmek istenildiği gibi gaflet içinde de bulunmamaktadır.

Gotyenin İstanbul belediyesinde yapmış olduğu hizmete gelince: Bunlar sadece üç işe inhisar eder:

I — Taksim meydanının tanzim ve tezyin projesi, bu proje beğenilmiş ve tatbik edilmiştir.

II — Taksim bahçesinin tanzim ve tezyin projesi, bu proje beğenilmiş ve tatbik edilmiştir.

III — Tepebaşı bahçesinin tanzim ve tezyin işi.

Yalnız Tepebaşı bahçesinde bir de tiyatro binası yapılacağı için yapacağı projede bunun da nazarı itibara alınması ve tiyatronun basit bir avan projesinin yapılması istenmiştir.

Bu sırada harp çıktığı için Fransada askerî vazifesini ifa etmek üzere Gotye memleketine avdet etmiştir. Yoksa kaçmak ve firar etmek gibi hâdise mevcut değildir.

Yalnız tiyatro binası projesi için İstanbul belediyesinden 2000 lira aldığı da doğru değildir. İstanbul belediyesine yapmış olduğu bütün işler için kendisine verilen paranın ceman yekûn miktarı da sadece 1400 liradan ibarettir.

Münih suikastı

Almanlara, Fransızlara ve İngilizlere göre suikast hâdisesinin içyüzü

Venloda kaçırılan İngiliz zabitleri kimlerdir?

Münihte Alman devlet reisi Hitlere yapılmış olan suikast henüz tamamen aydınlanamadı. Bilhassa suikastı müteakip iki gün içinde geçen hâdiseler ise büsbütün muğlâk bir şekil verdi.

Suikastın cereyan şekli malûm.. Hitler toplantıdan yarım saat evvel ayrılarak tehlikeyi atlatmış, esasen herkesin salonu çabuk terketmesi de emredilmişti. Nitekim infilâk vuku bulduğu zaman salonda pek az kimse bulunuyordu..

Alman ajansı ve radyosu ne diyor:

Münih suikastı faili olarak Hugo Kremin ile Karl Döping isminde bir otel garsonu tevkif olunmuştur. Bu iki şahıs 1936 senesinde Prag'da Otto Strasser'in bürolarında çalışmışlardı. Bundan sonra 1937 senesinde Almanyaya geçerek Duce'nin ziyareti münasebetile Führere suikast yapmak vazifesini alan bu kara cephe mensupları bu hareketlerinde muvaffak olamayınca menfur hareketlerini bir kere de Buekeberg, hasat bayramında tecrübe etmeğe veltenmişler ve yine muvaffak olamıyarak tevkif olunmuşlardı.

HUDUDA BEŞ METRE KALA

Bu iki ajanın muvaffak olamadığını görünce kara cephe şefi Otto Strasser bu teşebbüsü Jorj Elser'e havale etmişti.

8 İkinciteşrin tarihinde Münih infilâkından hemen bir kaç dakika sonra Berlin idare merkezinin bir emri üzerine bütün gümük memurlarile hususî zabıta tertibatı hudutları muhafazaya başlamıştı.

Ertesi gece 9 İkinciteşrinde 120 kişi tevkif edilmiş bulunuyordu. Bunların arasında, hemen hududa beş metre mesafede Konstans civarında Vitenberger . Garten'de yakalanmış olan biri vardı. Adı sorulduğu zaman bu adam: "Settor Bayer" diye cevap verdi. Alman zabıtası tarafından üzeri aranan bu sahte Entelicens Servis tarafından oldukça ehemmiyetli vesika taşıdığı görüldü. Bilhassa bunların arasında bazı mühimmat depolarının haritası ve infilâkın vuku bulduğu Bürgerbrokeller birahanesinin mufassal bir plânı da vardı.

Bu şüpheli şahıs derhal Münihe sevkolundu ve kısa bir tahkikattan sonra bunun Jorj Elser olduğu anlaşıldı.

Maznunun hüviyeti tesbit olunduktan sonra derhal Stütgart'taki hemşiresinin evinde bir araştırma yapıldı ve burada da bazı şüpheli eşyalar bulundu. Bilhassa içinde saatciliğe ait aletlar bulunan bir kutuda ele geçirilen bazı parçalar, infilâkın vuku bulduğu birahanede parçaları bulunan ölüm makinesinin bazı kısımlarına tamamen uygun görünmekteydi.

İTİRAFLAR BAŞLIYOR

Aleyhine bir çok delliler toplanmasına rağmen Elser bunların hepsini reddetti. Fakat Bürgerbrokeller birahanesinde evvelce bir iş aramış olduğu ve Münih'te hiç bir iş yapamıyarak dört ay dolaştığı, nihayet geçen ağustosta yeniden Bürger brokeller birahanesine müracaat etmiş olduğu meydana çıktı.

Esasen 14 ikinciteşrinde Elser suçunu itiraf etmek mecburiyetinde kalmıştır.

FRANSIZ GAZETELERİ NE DİYORLAR:

Fransız gazeteleri hâdisenin Alman polisi tarafından hazırlanmış olduğunu ve suçun İngilizler ve kara cephe mensuplarına atfı için de tıpkı Raystag yangınında olduğu gibi bu kere de yine dalavereler uydurulduğunu bildirmektedirler.

Bu neşriyata göre Jorj Elser ismindeki adam, Hitler rejimi-

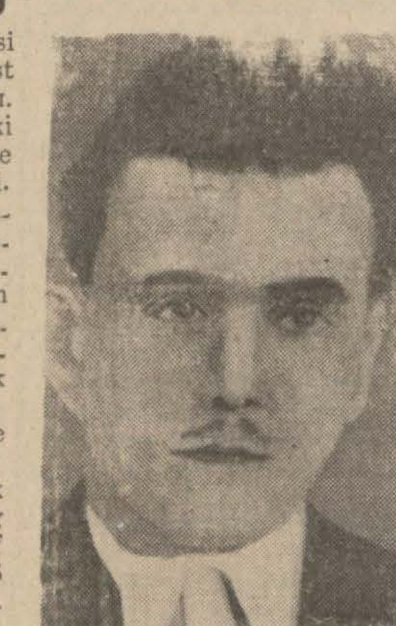

Suikastı tertible itham edilen Jorj Elser

ne muhalif olduğu için bir temerküz kampında mahpus bulunmaktadır.

Münih suikastına bir fail bulmak lâzım olduğu için Alman idarecileri Elseri mahpus bulunduğu kamptan çıkartarak İsviçre hududuna yakın bir mevkie kadar getirtmişler ve bilâhara.. "Kaçıyor" diye tevkif ettirmişlerdir. .Bunun üzerine Münih suikastının suçu Jorj Elserin üzerine yüklenmiş ve kendisinin Entelijens Servis tarafından tahrik olunan kara cephe şefi Otto Strasserin adamı olarak gösterilmesine çalışılmıştır.

Bundan maada, aynı zamanda Holanda topraklarından iki İngiliz zabiti otomobille kaçırılmıştır.

Alman idarecileri bunları da suikastla alâkadar göstermeğe çalışmaktadırlar. Halbuki bitaraf Holandanın da resmen teyit ettiğine göre kaçırma vakası şu şekilde cereyan etmiştir:

Almanlar sulh teklifinde bulunacaklarını İngilizlere bildirmişler ve bu teklifleri öğrenmek üzere iki İngiliz zabitinin Alman — Holanda hududuna gelmesini istemişlerdir. Holanda bitaraf bir devlet olduğu için kendi topraklarında cereyan edecek olan böyle bir müzakerenin bitaraflığına mugayir bir şekil almamasını temin maksadile iki İngiliz zabitinin yanına bir de Holanda zabiti katmıştır. Holandalı şoför de dahil olmak üzere otomobilde bulunan dört kişi Alman hududuna müteveccihen hareket etmiştir.

İngiliz zabitlerinin ismi yüzbaşı Best ve yüzbaşı Stevenstir.

Alman hududuna gelindiği zaman vaziyet derhal bir müzakere şeklinden çıkmış ve Almanlar otomobile hücum ederek iki İngiliz zabitini kaçırmışlardır.. İlk alınan haberler bu iki zabitten birinin öldürülmüş olduğunu, diğerinin de Münih suikastı maznunu olarak Berlinde mahpus bulunduğunu öğretmiş ise de, bilâhara iki İngiliz zabitinin de hayatta oldukları ve Berlinde mahpus bulundukları, Holanda topraklarında taarruz neticesinde ölenin Holandalı zabit olduğu ve şoförün de yaralandığı anlaşılmış ve Holanda hükûmeti de bu hâdiseyi resmen teyit etmiştir.

Bu şekilde Almanlar suikastın ecnebi devletler tahriki ile kara cephe mensupları tarafından hazırlanmış olduğunu göstermeğe çalışıyorlar.

Halbuki suikastı müteakip bilhassa cenubî Almanyada bir çok tevkifler ve araştırmalar yapılmış, bu hâdise ileriye sürülerek, imparatorluğa karşı sempatileri bulunan ve Hitler rejiminden memnun olmıyan bir çok Almanlar büyük kütleler halinde tevkif olunmuştur.

İKİ TANE JORJ ELSER Mİ?

Fransızca Paris.Soir gazetesi şu malûmatı veriyor:

Gestapo teşkilâtı tarafından yapılan ve Münih suikastı suçunu iki İngiliz zabiti ile Jorj Elser üzerine yüklemeğe matuf bulunan tahkikat bugün ne vaziyet arzetmektedir

Almanyanın dahilî vaziyetindeki hâdiseleri pek yakından takip eden iki Jorj Elser vardır:

1) Bunlardan biri 1934 senesinde Vagner'in arkadaşlarından bulunan ve Gestaponun S.S teşkilâtına mensup Jorj Elserdir ki, Vies'de Roehmin katli vazifesini üzerine almış ve bilâhara 30 haziran 1934 hareketine başlamazdan evvel Hitlere mülâki olmuştu.

Bu Jorj Elser. Gestaponun İsviçre mümessili vaziyetinde idi, nitekim 1934 te muharrir Berthold Jakob'un kaçırılma hâdisesinde de ismi geçmişti.

2) Diğer Jorj Elser'e gelince: Münih suikastının faili olarak gösterilmek istenilen, Stütgartlı Jorj Elser Hitler rejimi aleyhtarlığından dolayı temerküz kamplarına girmişti. Evvelce uzun müddet Jorj Elserin vekâletini deruhte etmiş olan ve halen Stokholm'da bulunan bir avukat Jorj Elser'in 1937 senesinde Daşo temerküz kampında katledilmiş olduğunu katî surette bildirmektedir.

Bu vaziyet karşısında Alman polisi birinci Jorj Elseri, ikinci Jorj Elser gibi göstermeğe teşebbüs ederek ve kaçırarak tevkif etmiş olduğu İngiliz zabitlerini de suçlu olarak göstererek rejim aleyhtarları üzerinde istediği gibi tazyik yapmasını temin eden suikast hâdisesini kapatmak mı istiyor?

VENLO HÂDİSESİ KURBANLARI KİMLERDİR?

Venlo'da Almanlar tarafından kaçırılan yüzbaşı Stevens Lâhey'deki İngiliz tebaasının pasaport kontrol memuru idi.

Yüzbaşı Best ise ihtiyat zabiti olduğu gibi, Holandanın muhtelif firmalarının da mümessili bulunuyordu.

Holanda topraklarında katledilen mülâzım Klop ise Holanda ordusu istihbarat servisi zabitlerindendi.

Üç zabit uzun müddet bir muhitte yaşamakta oldukları için gayet samimî görüşmekte ve her zaman her yerde birlikte görünmekte idiler.. Bunlardan ihtiyat yüzbaşı Best uzun müddettenberi Holandada yaşamakta ve bir Holandalı kızla evli bulunmakta idi.

Bir kayıbımız

(Baş tarafı 1 incide)

...rihi cihanküşa" yı tercüme ... meşgul bulunuyordu.

Fransızca, farisîce ve arapça ...rdi.

Vaktile fransızcadan Fransa ...rihinin heyecan veren sayıfa...ndan dilimize çevirdiği romanlar büyük bir rağbet bulduğundan Süleyman Tevfik halkça ...nmış ve çok sevilmişti.

Muharrirler arasında kendisi... Süleyman Tevfik baba deni... ve saygı ve sevgi görürdü.

Yazı hayatı yarım asırdan ...la olan Süleyman Tevfik, fel..., ilmî, tarihî bir çok eserler... başka bilhassa halk eser...ni vücude getirmekle şöhret ...nmıştır.

Abdülhamit zamanındaki Yunan harbinde "Sabah,, gazetesi muharriri olarak bulunmuş ve ... muharebenin tarihine dair ... kitap ta yazmıştı.

Merhum, Türk matbuat haya... "Mürüvvet,, gazetesini, sa... olan Ziya beyden satın ala... girmişti.

Kitap tercümelerine, "İhyayı ...m" adlı eserle başlamıştır. ...lk matbu eseri (Esrarı hâb manyatizm) adlı ve doktor ...biden bir tercümedir. Bu ka...den neşrettiği roman vesaire ...en sayılmıyacak kadar ço...

Abdülhamit devrinde hazinei ...saya alınarak bir aralık Ha... emlâki hümayun memurlu... ile İstanbuldan çıkarılmıştı. Avnüllhak Elkâzımînin karde...di. Hürriyet ilânı sıralarında ...zirhanda "Siperisaika,, adlı ... gazete çıkarmıştır. Son za...larında en büyük korkusu ...rinin tutmıyarak yazı yaza...yacak hale gelmekti. Parmak...rına kalem tutmak kabiliye... kaybetmemesi için uzun bir ...kağıt şeridi mütemadiyen par...makları arasında kıvırır ve bü... böylece elini daimî hareket ...inde bulundururdu.

Şemsettin Saminin kitapları ...da büyük yardımları dokun...muştur.

Halkın tenviri yolunda hayatı vakfetmiş olan bu emektar muharrir bir çok zamanını sı...ntı içinde geçirmiş olmasına ...men bir an bile yılmamıştı. Yazdığı kitapların bedellerini ...kitapçılardan istemez, her ...n Ankara caddesine mutlaka ...r, kitap ve yazı işlerinden ...k bir gün geçirmezdi.

Hayatında en sevdiği şey, e... Şefimiz Atatürkün kendisi... hediye ettiği bir ipek men... Bu mendilin de kendisile ...raber mezara konulmasını va...et etmişti.

Basın Birliğince vefatından ...ili ve belediye reisine malûmat ...rilmiş, cenazesinin kaldırıl...ması belediye deruhte etmiş... Cenazesi için kitapçılar da ...aralarında bir yardım teşeb...ünde bulunmuşlar, bu yardı... Basın Birliğinin emrine ter...mişlerdir.

Cenaze bugün Topkapıda Top...n camiinden kaldırılacaktır.

...esine ve meslekdaşlara tazi...erimizi bildiririz.

Basın arkadaşlarına

Türk Basın Birliği İstanbul ...akası reisliğinden:

Matbuat âlemimizin en kı...ymetli siması Süleyman Tevfik ...n sabah ebedî olarak aramız...n ayrılmıştır.

Süleyman Tevfik gazete sü...tunlarile, mecmua ve kitap say...farile Türk neşriyatına yarım ...r emek vermiş, bu mesleğin ...disini takipten geri kalma...n acılarını kendisine zevk e...rek hayatını münhasıran Ba...na vakfetmiş bir arkadaşı...mızdı.

Ölümünü teessürle haber ve...ruz ve bugünkü defin mera...minde bulunmak suretile ar...kadaşımızın hatırasını taziz et...melerini arkadaşlarımızdan rica ...yoruz.

Cenaze öğleyin Topkapıda, ...kapı camiinden kaldırılacak...

Açık teşekkür

Türk Basın Birliği İstanbul ...takası reisliğinden:

Süleyman Tevfik merhumun cenazesini kendileri kaldırmak için dün kitapçılarımızdan başlıyarak mucibi memnuniyet bir aile alâkası uyanıp yardım toplanmış, fakat vefat haberini arzettiğimiz sayın vali ve belediye reisimiz, cenazenin belediye namına kaldırılmasını emrederek gerek ailesini, gerek meslek arkadaşlarını pek mütehassis edecek bir benimseme göstermiştir. Kendilerine matbuat namına teşekkür ederiz.

Görüp düşündükçe

Gazi köprüsü

Bugünkü gazetelerin hemen hepsinde, açılış töreni daha dün yapılan Gazi Köprüsünün resimleri vardı. Ama ne resimler!.. Köprünün tahta kaldırımları, çiğnenmeğe isyan ederek şahlanmışlar; yer yer barikadlar kurmuşlar.

Bir coğrafya hocası:

— Tatbikat için mükemmel yer doğrusu. Dağı var, tümseği var, burunu, adası, denizi var, her şeyi var.

Diyor. Bir mûzib arkadaş da:

— Tabiat, orada öyle usta bir ihmal mimarı kullanmış, ki bugün köprünün üstünden motörlü kıtalar bile geçemez!

Diye şaka ediyordu.

Tahta kaldırım, bizde yepyeni bir şeydir. Henüz deneniyor. Fakat Allah için, fena başladı. Yeryüzüne serilen ve gökyüzünün bütün hıncına, tekmil hücumuna karşı açık bırakılan bir kaldırımın dayanma kabiliyeti elbette, ki önceden düşünülmek, tartılmak lâzım gelir.

Son hâdise gösteriyor, ki gerek mühendisler, gerek müteahhitler tahta kaldırıma karar verirlerken, ağacın tabiatini, yağmur, kar, buz ve don gibi tabiî hâdiselerin tesirlerini hesaba katmamışlar. Kim bilir, belki düşünmemişlerdir bile!

Buna ihtimal vermek, böyle bir zanna düşmek, elbette hoş bir şey değil. İnsan kolay kolay buna katlanamaz. Fakat acı hakikat, böyle yamrı yumru bir Sırat şeklinde gözlerimiz önüne dikilince, şaşmaktan başka çare kalmıyor. Kulağımıza çalındığına göre, tahta kaldırım Avrupanın bazı yerlerinde mahzurlu oldukları anlaşıldığı için sökülüyormuş. Zaten kabul edilişleri de taşa üstünlüklerinden değil; taşa nisbetle daha bol ve daha ucuz oldukları içindi.

Bugünkü ağır kamyonların, dev otobüslerin ve demir çenberli yük arabalarının tekerlekleri altında tahtanın ömrü ne kadar sürer? Galiba bunun da hesabı yapılmamıştır. Bereket versin köprü daha tesellüm edilmedi. Gazetelerde çıkan haberlere göre bu haliyle tesellüm edilemiyeceği de müteahhitlere bildirmiştir. Devlet ve millete bir zarar gelmesin de varsın, sebep olanlar kayıplarını sineye çeksinler. Suçu kendileri işlemişlerdi, âkıbet de onların payıdır.

Hakkı Süha Gezgın

ELLERİN DİLİ: 11

Yedi tip el

Bu eller yedi ırkın ellerine tekabül etmektedir

Çok eski zamandanberi kabul edilmiş olduğuna göre çift kafaçizgisi birbirinden ayrı 2 hat şeklinde meydanagelmiş olduğu zaman daima bir miras, büyük servetlerin veya yüksek mevkilerin mirasına işarettir. Halbuki benim şahsî araştırmalarım bu hususta biraz daha başka bir neticeye varmamı mucip oldu.. Bence bu mesut işarete sahip olan muhakkak zenginlik veya iktidar mevkiine ulaşmaktadır. Fakat bu doğuştan aldığı haklardan ziyade kendi zekâsının neticesidir.

YEDİ TİP EL

Yedi tip el vardır. Bunlar az veya çok yedi ırkın ellerine tekabül etmektedirler. (Bu bahsi sonra göreceğiz).

Yedi tip el şunlardır:

1 — İptidaî veya aşağı el.
2 — Dört köşe veya pratik el.
3 — Yassı veya faal el.
4 — Filozof eli.
5 — Mahrutî veya artistik el.
6 — Ruhî veya idealist el.
7 — Karışık el.

Umumî kaideye göre el hatları şekil itibarile şu tiplere uygundur: Kalın kafalı kimselerde, pratik veya kare elli olan şahıslarda kafa çizgisi hattı müstakim şeklindedir.

Filozofik, artistik veya idealist ellerde kafa çizgisi muhayyile melekesini işaret etmek üzere aşağıya doğru meyillidir.

Varılacak netice şudur: Eğer bir kafa hattı mevzuun sınıfı, mevkii ile zıt bir görünüşe malik ise, bu derhal çok büyük ve ehemmiyetli bir mana ifade eder.

Meselâ kare, (dörtköşe) bir el üzerinde aşağıya doğru bir kafa çizgisi görülürse bu mevzuun pratik bakımından malik olduğu meyil ve ihtiraslarına rağmen bundan daha büyük mik yasta bir muhayyilevî kudrete malik olduğunu gösterir.

Bunun aksine olmak üzere, eğer mevzu yassı, filozofik, artistik veya idealist tipte bir ele malik olduğu halde kafa hattı bir müstakim hat şeklinde uzanıyorsa, bu da mevzuun esas itibarile kalın kafalı olduğunu ve hattâ filozofik zihniyetlerinde ve yahut ideolojik düşünüşlerinde bile pratik bir mizaca ve karaktere malik olduğuna delâlet eder.

İptidaî tip elde kafa çizgisi umumiyet itibarile kısa, kalın ve düzdür. Ekseriya kısa ve derin bir iz şeklinde görünür. Eğer kafa çizgisi uzun ve vâzıh bir şekilde görünüyorsa bu iptidaî ve sert bir karakterde yüksek bir entelektüel inkişafı gösterir.

(Devamı var)

Erzincan zelzelesinin tahribat blânçosu

6 kadın 21 çocuk enkaz altında kaldı

Erzincan, 30 (A.A.) — Son resmî raporlara göre burada vukubulmuş olan sarsıntının yaptığı tahribatın bilânçosu şudur:

Sarsıntı Başköy nahiyesinde 16, Mans nahiyesinde 4, Karakulak nahiyesinde 13, köyde ehemmiyetli tahribata sebebiyet vermiş Başköy nahiyesindeki 80 ev tamamen, 303 ev kısmen yıkılmış ve 607 ev de hafif hasara uğramıştır.

Mans nahiyesinde 63 ev tamamen, 56 ev kısmen yıkılmış 163 ev hafif hasara uğramıştır.

Karakulak nahiyesinde 102 ev tamamen, 472 ev kısmen yıkılmış ve 450 ev de hafif surette hasara uğramıştır.

Üç nahiyede 6 kadın, 21 çocuk, enkaz altında kalarak ölmüş ve altısı ağır olmak üzere 56 yaralı tesbit edilmiştir. Hafif yaralılar mahallinde tedavi altına alınmış, ağır yaralılar da Erzincan memleket hastahanesine nakledilmişlerdir.

120.000 kiloyu mütecaviz yiyecek ve tohumluk ve üç bin lira kıymetinde eşya ve 5.000 lira kıymetinde hayvanat enkaz altında kalarak mahvolmuştur.

Kızılayın göndermiş olduğu 300 çadır açıkta kalan halkın barınmalarına kâfi gelmemişse de halk tarafından birçok barakalar yapılmak suretile bu noksan ikmal edilmiştir.

Kars Maarif müdürlüğü

Ankara, 30 (Hususî) — Kars maarif müdürlüğüne Gümüşane müdürü Vehbi Okay tayin edilmiştir.

Ankara ile İstanbul arasında

Ankara, 30 (Hususî) — İstanbul ile Ankara arasında inşa edilmekte olan üçüncü bir telefon devresi ikmal edilmiş, ara merkezler telefon muhaveresine tahsis edilmiştir. İhtiyacı tamamen karşılayabilmek ve uzun zaman sıra beklemek için posta idaresi bütün bu devreleri techiz için de gelecek yıl başından itibaren montajlara başlanacaktır.

Radyoları dinliyor muyuz?

Bir lüzumlu iş için kurulmuş, işleyen teşkilâtımız var biliyoruz: Sınırlarımızın dışında yapılan neşriyat, gazete, mecmua, kitap, az çok tavsiye ediliyor. Ya radyo ile yapılan neşriyat?

Yabancı memleketlerin her birinde bir değil, birçok istasyon, günün muhtelif saatlerinde kendi efkârıumumiyesine, dünya efkârıumumiyesine birçok şeyler söylüyor. Bunların içinde umulmıyan zamanlarda umulmıyan meselelere dokunanları var. Şu veya bu vatandaş birer tesadüf neticesi radyosunun düğmesini açacak, yine bir tesadüf neticesi bildiği dille bir şey konuşulmuş olursa ondan haber alacak, haber verecek.

Dün bir zat, bir yerde hikâye ediyordu ki üç gece evvel Viyana radyosu Türklere hiç de hoş gelmiyecek şeyler söylemiştir. Türk musikisi üzerinde, kimbilir hangi cahil ve garazkâr adama söz vermişler, Bulgar musikisi ile Türk musikisini karşılaştırtmışlar, Türk musikisini — sözümüz yabana değil de söyliyene — ahırlarda böğürtülere benzeten bu herifin bu maskaralığını dünyaya yaymışlardır. Viyana radyosunun efendileri, Bulgarları kollamak için Türk musikisine sövmek ihtiyacını duyuyor!

O kibar Viyanada şimdi nasıl kibarlar türemiş. görüyorsunuz Dünya radyo neşriyatını takip etmek borcumuzdur. Bu bir hususî müessesenin yapacağı iş haddini çoktan aşmıştır. Matbuat umum müdürlüğü teşkilâtı bunu bir vazife olarak düşünebilir. İhmal edilecek bir mevzu değildir.

KOKAİN

-72-

Otuz yaşına geldikleri zaman artık kız kalmağa mahkûm olduklarını düşünen evde kalmış hatunlar, otuz beşlerine vardıkları zaman hâlâ bir koca bulabileceklerini ümit ederler. Daha henüz belirmiyen ilk hatları hissettikleri zaman: "Artık çirkinleştim, erkekler bana bakmazlar.." derler, fakat on sene sonra hâlâ aşk ihtirasları yaratacak, gönüller tutuşturacak kudrete malik olduklarını kabul ederler.

Bir kadının son âşığı olmak tahakkuku imkânsız bir hayaldir. Çünkü kadın ne kadar ihtiyar, ne kadar çirkin olursa olsun, hâlâ sizden başka bir erkek bulabileceğini ümit etmektedir.

Fakat Kokain şöyle devam ediyordu:

— Sizin gelip beni Dakarda bulmanı arzu ettim, çünkü seyahatimin son kısmını seninle birlikte yapmak istiyordum.. Bana Turende geçirmekte olduğun hayatı anlatan o gamlı mektubunun bende ne büyük bir keder yarattığını biliyor musun? Ölümden bahsediyordum. Dinle beni. Ben de ölmeğe senin kadar, hattâ senden çok hazırım.

Kokain ağır ağır, hafif bir ses, kederli bir eda ile konuşuyor; çıplak etli kolunu Titonun ateş gibi yanan avuçları içine bırakıyordu. Yıldızlı bir gecede görünmiyen bir maceraya doğru ilerleyorlardı.

Sahraların vüsati, en dolambaçlı dar labirentlerden daha ziyade içinden çıkılmaz bir manzara arzeder.

Gecenin karanlığı içinden süzülüp çıkan bir askerî devriye önlerinde durdu. Onbaşı oldukça temiz bir fransızca ile:

— Kendinize dikkat ediniz.. Biraz sonra buradan Garbî Afrika ekspresi geçecek, ve siz de hemen yolun yanıbaşındasınız. Kendinizi korumanız icabeder, çünkü bu sessizlik içinde sesleri alıp veren hiç bir cihaz yoktur, Duymaz, ekspres üzerinizden geçinceye kadar mevcudiyetinden haber almazsınız.

— Teşekkür ederim..

Diye Tito cevap verdi.

— Bir şey değil.. Madama Allah rahatlıklar versin..

Ve devriye kayboldu.

O gece Tito Kokaini her zamankinden daha güzel ve şimdiye kadar hissetmediği şekilde şayanı arzu görmüştü. Bu taze güzellik onu tahrik edeceğine büyük bir keder vermişti. Onun son âşığı olmak istiyor, fakat bu guzelliğin tazelenerek devam ettiğini görünce, tahribatın tamam olması ve kadının kendisine kalması için daha pek çok zaman beklemesi icabettiğini takdir ediyordu. Kokain kendisini çirkin görüyor. Kokain kendisini ihtiyar hissediyordu. Fakat hiç de hoşa gitmiyecek, sevilmiyecek kadar çirkin, ihtiyar değildi.. Demek ki Tito hâlâ son olmak zevkine malik olamıyacak, bu arzusuna erişemiyecekti..

Son!...

Ertesi gün Kokain, İngiliz konsolosluğuna davet olunmuş idi, perşembe günü için gümrükler müdürü onun şerefine yeni bir resmi kabul tertip ediyor; cumartesi günü yerli zengin bir tüccarın villasında bekleniyordu.

Yarın veya öbür gün zenci kadınlarının insanı boğan pis kokulariyle dolu bu Avrupa müstemlekesinde, Modun şimal kokusu her halde bazı lezzetler doğuracaktı. Tito biraz evvel Modun ifade etmiş olduğu hissiyatının, artık her şeye veda hakkındaki kararının nazik bir Avrupalının sempatik bir tebessümü karşısında eriveceğinden ortadan kalkacağından emin idi.

Bütün bunları hissediyordu. Fakat sinirleri hasta olan Kokain kendisini biraz daha kuvvetli bir ihtiyara terkedebilecek cansız ve hareketsiz bir mahlûk gibi idi:

— Ölmeğe hazır olduğunu söylemiştin.. diye Tito mırıldandı.. Artık kendinin nihayete ermiş ve hayattan bir şey ümit etmediğini, hiç bir şey beklemediğini mi söylüyorsun? Ben de yürüyen bir ölüyüm. Benim de önümde ölümden başka açılmış yolum yok.. Eğer sana bu akşam benimle birlikte ölmeği teklif edersem kabul eder misin?

Kokain kısa bir tereddüt geçirdi. Bir yıldız ufukta kaydı. Sanki birisi arkasından tutmuş gibi kadın birdenbire döndü. Titonun gözleri evvelce Paristeyken tahta bacaklı tüccarın satmakta olduğu küçük beyaz zehiri kullandığı zamanlarda olduğu gibi pırıl pırıl parıldayordu.

— Ölmeğe hazır mısın?

— Evet...

— Benimle mi?

— Seninle...

— Derhal mi?

— Derhal...

— Peki! Şu halde sana ölümlerin en güzelini, en çılgınca heyecan vereni teklif edeceğim. Biraz sonra buradan rayların üzerinden Garbî Afrika ekspresi geçecek, bugünlerden ve günlerdenberi seyreden, körükörüne rayların üzerinde uçan, giden; nerelerden geçtiğini, neleri çiğnediğini bilmiyen bir katardır. Makinistler elleri frenlerde uyurlar ve tren gece ve gündüz düz bir hat üzerinde uçar gider.

— Kendini trenin altına atıp çiğnetmek mi istiyorsun?

— Evet...

— Fakat Tito, sen hakikî bir insan gibi konuşmadığının, sözlerinde bir roman kahramanı heyecanı olduğunun farkında değil misin? Fazla heyecanlısın..

— Evet! Fartı heyecan, sarhoşluk, bunlar bize âkıbetimizi uzatan, itiyarımız kâfi gelmediği zaman bizi iten bir kuvvet, bir vasıtadır. Afrikanın sıcak gecesi, senin yumuşaklığın, sesindeki hassasiyet beni müthis bir heyecana sürükleyor ve senin ümitsizliğin bana ölmek için ısrar kuvvetini veriyor. Düşün bir kere, bu namütenahi raylar üzerine yatıp, yanaklarımızı çelik hatların üzerine vermek, biribirimize sokularak, korkudan titrediğimizi son defa hissederek ölümü beklemek ne güzel..

(Daha var)

BUGÜNKÜ RADYO

Radyo neşriyatımızda zaman kıymeti

RADYOMUZDA her akşam musiki faslına başlanırken, bu fasla iştirâk eden sanatkârların yegân yegân isimlerini tekrar ettiklerini işitiyoruz. Ve isimler, aşağı yukarı hep bir... Ancak, programa yeni bir sima ilâve edildiği zaman onun ismi zikredilse ve esas kadroda bir değişiklik yapıldığı vakit işaret olunsa, daha muvafık değil midir?..

Radyo neşriyatı için ayrılan zamanın kıymeti olmak lâzım gelir! Bilâkis gramofon neşriyatında isim zikredilmeli, plâkların kimlere ait olduğu ve neyi ifade ettiği tasrih olunmalıdır....

Bunun da şartı, sık sık ayni plâkları çalmamaktır! HİKMET MÜNİR

1 - 12 - 939 Cuma

12.30: Program ve memleket saat ayarı. 12.35: Ajans ve Meteoroloji haberleri. 12.50: Türk Müziği (Pl.) 13.30/14.00: Müzik (Karışık hafif müzik — Pl.) 18.00: Program. 18.05 Memleket saat ayarı, Ajans ve meteoroloji haberleri. 18.25: Türk müziği (Fasıl heyeti). 19.10: Konuşma (Spor servisi). 19.25: Türk Müziği Çalanlar: Cevdet Çağla, Fahire Fersan, Hasan Gür, Şerif İçli. 1 — Okuyan: Sadi Hoşses, 1 — Mahur peşrevi. 2 — Abdi Efendi — Mahur şarkı: (Gülşeni ehzar açtı bir yana). 3 — Nuri H. Poyraz — Mahur şarkı: (Daha gün doğmadan) 4 — İshak Varan — Mahur şarkı. (Şu gümüş ırmağın hazin akışı) 5 — ...... Rast şarkı: (Yemenimde hare var). 2 — Okuyan: Semahat Özdenses. 1 — Raif Bey — Kürdilihicazkâr şarkı: (Rengi ruhsarına benzer). 2 — ...... — Kürdilihicazkâr şarkı: (Neşe ile geçen ömrümü). 3 — Rimen Şen — Kürdilihicazkâr şarkı: (Gün kavuştu ümit gülüsoluyor). 4 — Kürdilihicazkâr longa. 20.10: Temsil. 21.10: Müzik (Radyo orkestrası — Şef: Hasan Ferit Alnar). 1 — F. Schubert: Uvertür Re Matör. 2 — Rameau - Mottl: Balet suiti. 3 — F. Mendelssohn: Bartholay: Dördüncü senfoni La Majör. 22.00: Memleket saat aayrı, Ajans haberleri; ziraat esham — Tahvilât, Kambiyo — Nukut borsası (Fiyat). 22.20: Müzik (Rachmaninoff: Piyano konsertosu — Pl.) 23.00: Müzik (Cazband - Pl.) 23.25/23.30: Yarınki program

Askerlik işleri

1 — Hiç askerlik etmemiş cezalı, cezasız 316 — 334 dahil islâm piyade erlerile, hiç askerlik etmemiş cezalı, cezasız 316 — 335 dahil doğumlu (Hava) sınıfına mensup erat askere sevkedileceklerinden hemen şubeye müracaatları.

NEVROZİN
Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma
Nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser. İcabında günde 3 kase alınabilir.

KAN KONUŞUYOR

— 36

Yazan: *Kadircan Kaflı*

Elissa şimdi babasının anlattığı şekilde iş çıkarmak için çalışıyor, aynı zamanda girip çıkanlarla babasının arasında geçen konuşmaların bir harfini bile kaçırmıyordu.

Çünkü Mikaelin kaçmış olmasının çıkaracağı gürültüyü görmek, onun hudutları sağlıkla aşıp aşmadığını öğrenmek istiyordu.

Bir gün önce Ostiya yolunda Habeş delikanlısından ayrıldıktan sonra onun da düşündüğü şekilde Ramaya giden otobüslerden birine atlamıştı. Soluğu babasının yazıhanesinde aldığı, o gün akşama ve ertesi gün sabaha kadar babasından ayrılmadığı halde hiç bir haber alamamıştı.

Halbuki işin Turnalı havuz yanındaki randevu saati olan on altıya kadar patlak vermiş olması gerekti.

Genç kız hayretten hayrete düşüyordu.

Benitto da hiç telefon etmemişti; hattâ eve dönüleceği sırada bir aralık üniversiteye uğramışı oraya da gelmediğini öğrenmişti.

Ne olmuştu?

Şimdi dosyanın üstüne eğilerek uğraşırken hayreti son dereceye varmıştı.

Girip çıkanlar, telefon edenler hep başka şeylerden bahsediyorlardı.

Matanyo bir aralık başını kaldırdı; yanındaki odada çalışan daktilosuna seslendi:

— Sinyorita!...

— Buyurunuz sinyor...

— Benitto bugün de telefon etmedi. Dün ben bulunmadığım sırada aradı mı?

— Hayır, sinyor...

— Tuhaf şey... Dün de bugün de araması lâzımdı!...

Daktilo da, Matanyo da işlerine koyuldular.

Aradan üç beş dakika geçmemişti ki telefon çaldı:

— Allo... Matanyo... Evet...

— . . . . .

— Benitto mu? Ne diyorsunuz? Ne zaman?...

— . . . . .

— Habeş hançeri mi dediniz? Kim vurmuş... Romada bir tek Habeşli var. O da Mikaeldir. Adresini biliyorsunuz, hemen gidin ve tutun...

— . . . . .

— Mektup mu?... Bana ha... Alçak!... Onu her halde bulmalısınız?...

— . . . . .

— Nasıl olur?... Geliyorum... Hemen geliyorum.

Elissa babasının ağzından Benittonun adını duyar duymaz bütün kulak kesilmişti. Kesik kesik söylenen sözler, bu pek kısa süren bir taraflı konuşma, onun merakını ayaklandırmıştı. Babası nasıl da hemen Mikaelin üstüne basmıştı!.. Fakat o Benittoyu niçin öldürsün? Zaten buna imkân yok ki... Mikael dosdoğru Ostiyaya gitmişti. Elissa bu işte kendisinin sorguya çekileceğini, Mikaele her şeyi haber vermiş olmasından şüpheleneceklerini hiç düşünememişti. Çünkü o sadece delikanlının sağlıkla İtalya hudutlarını aşmasından başka şeyle ilgili değildi.

Kendi kendine şöyle söylendi:

— Şimdi de ona atlından kalkılmıyacak kadar ağır bir suç yüklüyorlar.

Babasının bu kadar şeytanca plânları kurmasını, nereden nereye atlıyan manasız bir kin yüzünden Mikaelin şahsına düşman kesilmesini hiç de iyi karşılayamıyordu.

Matanyo çabucak odadan çıkarken kızına dedi ki:

— Beni bekleme... Belki gecikirim. Elindeki iş bitince eve gidersin!...

Halbuki Elissa da babasiyle birlikte gitmeyi pek istemişti. Benitto vurulmuştu ama, ne halde idi? Yarası ağır mıydı? Yoksa öldü mü?

Babasının umulduğundan daha erken dönmüştü. O kadar kızmıştı ki yerine oturamıyordu. Odada bir aşağı bir yukarı dolaşıyor, her dolaşmadan sonra telefona sarılarak polis, jandarma, hattâ kumandanlıkla görüşüyor, katil Mikaelin tutulması için ne lâzımsa yapıyordu. Polis müdürüyle görüşürken söylenen sözleri Elissa büyük bir dikkatle dinledi:

— Biliyordum... Zaten bir taşla iki kuş vurmak istiyordum ben... Elbet, elbet... Bir komünist bizim için bir Habeşliden daha korkunçtur. Kendimizi içimizden bombalamak isteyenlerin kafaları ezilmelidir. Benittonun ölümüne zerre kadar üzülmüyorum... O da zaten ölecekti... Fakat bu canavar Habeşlinin böyle meydan okuyarak kurtulup gitmesi benim için yalnız üzüntü olur ama, İtalya krallığı polisi için lekedir sanırım... Ben de bunu beklerim... Evet...

Elissa olduğu yerde donup kalmıştı.

Bu ne korkunç bir iki yüzlülüktü.

Ne kendisinde, ne de annesinde böyle bir ruh vardı.

Elissa babasiyle kendisi arasındaki bağın kökünden sarsıldığını, kopması için en küçük bir bahane daha aradığını iyice anlıyordu.

Oracıkta, hemen:

— Bu, alçaklığın son derecesidir.

Diye söylenmemek, hattâ haykırmamak için kendisini zorla tuttu.

Genç kız daha çok duramadı. Yerinden kalktı:

— Ben gidiyorum. Geç kalmayım...

Dedi.

— Bu gece belki burada kalırım .. Beklemeyin!... Haydi, ... le güle...

Matanyo koltuğuna otur... dirseklerini masaya dayadı; ... nı yumruklarının arasına al... kızgın kızgın düşünmeğe baş... dı.

Gözlerinden alev saçılıyor, ... leri gıcırdayordu.

Onu en ziyade köpürten ... Mikaelin bıraktığı kısa mek... tu.

Elissa babasına karşı duy... tiksinmeden başka, merak da ... diyordu.

— Yakalanırsa!... Kaçam... sa!...

Diye kendi kendisine sor... du.

Bununla beraber eğer h... du aşmamış olaydı şimdiye ka... her halde ondan bir haber al... ması da lâzımdı. Çünkü İta... polisi geçmiş devirlerin hiç b... rinde faşist rejiminin hâkim ... duğu günlerde olduğu kadar ... nık bulunmamıştı.

Beş gün böyle geçti.

Gün geçtikçe de Elissanın ... kusu gittikçe azaldı.

Altıncı gün üniversiteye g... ği zaman postacı ona taah... bir mektup getirdi.

Elissa bu zarfı en küçük ... heyecan göstermeden aldı; ... tanzarodaki büyük annesi ... teyzesinin iki kızı, ona vakit ... kit mektup yazarlar, angary... yüklerlerdi. Şimdi de her ... öyle bir şey olacaktı.

Mektubu, sonra okumak ü... çantasına koyarken üstüne ... gelişi güzel bir göz attı: O... her zamanki İtalyan pulu y... bir Fransız pulu ve üstünd... (Katanzaro) damgası yer... (Tulon) damgası vardı.

İşte o zaman gözleri me... açıldı.

Yoksa yanlış mı görüyord...

(Daha v...

Kısa haberler

* Karadenizde bulunan ... yollarının Güneysu vapuru ... yüzünden bir gün geç kaldı... bugün limanımıza gelebilec...

* Çanakkalede İtalyan ba... Kapopino vapurunu batıran ... senedenberi Haliçte haciz ... tutulan İspanyol Magallenas ... iki taraf arasında uzlaşmad... ra dün sabah İspanyaya ... etmiştir. Vapur hareket e... düdük çalarak şehri selâml...

* Beynelmilel Ticaret O... Türkiye milli komitesi dün ... da Ticaret odasında topla... Komitenin bir senelik faaliy... poru okunmuş, yeni idare ... seçimi yapılmıştır.

* Şehrimizdeki Sovyet T... mümessili Vorobiyof dün Ank... gitmiştir. Türk — Sovyet ... münasebetleri üzerinde al... larla temaslar yapacaktır.

Halkevinde konfer...

Şehremini Halkevinden:

Evimizde 2/12/1939 Cum... günü akşamı saat 20.30 da Ba... maleddin Server tarafından ... tan Sevgisi) adlı bir konfer... rilecektir. Konferansı mü... Gösterit Şubesi tarafından iki ... delik bir komedi oynana... Davetiyeler ev idare memur... dan tedarik edilir.

Tiyatrolar v... sinemalar

ŞEHİR TİYATRO...
Bu gece saat 20.30 ...
Tepebaşı Dram K...
ŞEYTAN
—o—
Komedi Kısmı: Kan Kardeşle...
—o—
Raşit Rıza, E... di Tek Tiyat... 4 Birinciki... Pazartesi akş... Üsküdar Hâle... Kudret Hele...
—o—
HALK OPER... Eski Çalıyan... Saat 21 de. ... akşam son te... (Gönül Belâ... Cumartesi akş...
AYŞE OPERETİ
—o—
ALEMDAR sineması...
ALLAHIN CENNE...

Büyük Zabıta Romanı

Sinek Beyi

19

Bir an için Totolitombo yanlarından ayrıldı. Hepsi merakla zenciyi aradılar. Fakat onun gelmediğini görünce beklemeğe mecbur kaldılar.. Bir çeyrek saat sonra sadık uşak beyaz dişlerini göstererek meydana çıktı.

— Ne yaptın Toti?

Diye Kristin sordu.

Zenci parmağını dudakları üzerine koydu ve kalın bir sesle:

— Vay..

Dedi. Başka bir şey söylemedi.

Hep birlikte şehirden çıktılar. Civar sahilde bir iskeleye yaklaştılar.. Burada kendilerini yatlarına götürecek olan kayık beklemekte idi. Fakat bu yat hakikat olamıyan, ümit dolu "Selâmet yıldızı,, ismi yerine büyük kederi gösteren "Jaromir,, ismini taşımakta idi.

Tade dudaklarına bir düdük götürdü. Aynı düdük gemiden cevap verdi. Beş dakika sonra gemiye binmiş bulunuyorlardı. Yat suların üzerinde kaymağa başlamıştı bile.

Daha henüz şehrin ışıklarını gördükleri bir sırada uzakta birden müthiş bir alev parladı.. Sanki şehir ateşler içinde kalmıştı.

— Bu nedir?

Diye Kristin sordu. Hiç kimse buna cevap veremedi.. Fakat arkalarında Totolitombo'nun vahşi gözlerinde yanan bir ışık bu müthiş faciayı çok güzel aksettiriyordu

Kristin villâsında bırakılmış olan uşaklar, efendilerini boş yere aradılar, fakat bulamadılar. Yalnız Tade'nin yazıhanesi üzerinde bir zarf duruyordu. Zarfın üzerine şu kelimeler yazılmıştı:

TAHKİKAT HÂKİMLİĞİNE

Bu mektubu derhal ait olduğu makama götürdüler. Hâkim bu esrarengiz vakalar ortasında az daha aklını kaybedecekti. Çünkü aynı gece Kont Serizolün villâsı müthiş bir yangınla taş taş üzerine kalmamacasına harap olmuş ve haydutlar mutat üzerine imzalarını bırakmışlardı: Bahçedeki palmiyelerin biri üzerine bıçakla saplanmış olan bir Sinek Beyi suçluları tak...dim ediyordu.

VIII

Sahipsiz bir gemi

Sakinleri seyahate çıktıktan sonra Kristin villâsı da kapanmıştı. Yalnız ihtiyar bahçıvan bekçi vazifesini görüyordu. Esasen villâ tahkikat hâkiminin emrine bırakılmıştı.

Es pırlantaların bulunduğu demir kasa birlikte götürülmüştü. Yata gelince hiç kimsenin ondan haberi yoktu.

Mösyö Merimans, Lizbondan verilmiş olan şu telgrafı almıştı:

"Seyahatimiz hâdisesiz devam ediyor. Yalnızlık kederimizi tahfif etmekte.. Matmazel Roland'a hürmetlerimizi bildirmenizi rica ederiz...

Mösyö Lö kont Serizol de Romadan şu haberi almıştı:

"Araştırmalarınızda muvaffak oldunuz mu?. diye Tade soruyordu.. Bize gelince biz yalnız unutmak ve sessizce ağlamak istiyoruz...,,

Ne avukat ne de kont Serizol bu telgraflara cevap vermemişlerdi. Çünkü Tade hiç bir adres bırakmamış, hiç bir yer göstermemişti.

Fakat Polonyalı seyyahın maruz kaldığı çift suikast bütün şehirde büyük bir nefret bir hayret uyandırmıştı.

Sinek Beyi millî bir tehlike haline giriyordu.

Bir çok mebuslar Dahiliye nazırını ikaz ettiler.. Tazyik siyaseti başladı. Bu müthiş teşkilât azalarından birini kıstırmağa muvaffak oldular, evi sardılar içeriye girdiler. fakat adamın ölüsünü buldular.

Ne üzerinde ne de evinde bir ipucu verecek malûmat elde edemediler.

Halk büyük bir endişe ile "Selâmet Yıldızı,, nın âkıbetini merak ediyordu. Çünkü hiç kimse hemen o gece değiştirilmiş olan isimden haberdar değildi. Herkes Tade'nin yatını "Selâmet Yıldızı,, diye ilk ismile tanıyordu.

Ve bu karar gittikçe diğerinden daha müthis daha elîm bir hâdise mahiyetini alıyordu. Akdeniz ve Bahrimuhiti muhtelif istikametlerde kateden yüzlerce gemiden hiçbiri yata rastlamamıştı. Acaba bir fırtınaya mı kurban olmuş, yoksa amansız düşmanları tarafından harap mı edilmişti?

Bu kararsızlık, bu endişe içinde tam bir ay geçti. Nihayet bir sabah bütün Fransa matbuatı, en müthiş, en garip haberi halka yayıyordu.

Jaromir, yahut "Selâmet Yıldızı,, — çünkü yatın iki ismini de seçmek mümkündü — bulunmuştu.

Var mansabı civarındaki küçük Cros-de-Gagnes limanına mensup balıkçılar yatın sahile bir kaç mil mesafede meçhul bir âkıbete doğru idaresiz bir şekilde sürüklendiğini görmüşlerdi.

Gemide, üzerinde kırmızı bir "Sinek Beyi" bulunan siyah bir bandıra vardı.. Sanki yatta hiç kimse yoktu.. Balıkçılar bağırmışlar, sinyal vermişler, hiç bir cevap alamamışlardı.. Ve hattâ dalgaların tesirile sürüklenen yat az daha kayıklarından birine çarpacaktı.

Balıkçılar yata yanaşmağa muvaffak olmuşlardı. İşte reisleri bu müthiş macerayı şöyle anlatmaktadır:

(Daha var)

Sovyetler Finlandiyayı işgale başladılar

Helsinki, 30 (A.A.) — Findiya Reisicumhuru, harp ...yetini ilân etmiş ve Mare... Mannerheim'i ordu başku...danlığına tayin eylemiştir.

Helsinki, 30 (A.A.) — Findiya radyosu, Sovyet teca...ü hakkında tafsilât ver...te devam ediyor: Öğleye ...ru 13 Sovyet tayyaresi, Hel...kinin cenup mahallelerini ...mbardıman etmiştir. Fakat ...rde sükûn hüküm sürmek...tir.

Öğleye doğru, 4 Sovyet tay...resi Helsinki üzerinde uçma...teşebbüs etmişse de tayyare ...topları Sovyet tayyarele...ri tard eylemiştir.

Deniz tarafında, topçu ateşi ...ilmektedir.

Viborg üzerine atılan yan... bombalarından üç yangın ...mıştır.

Hudut mıntakalarında tele... hatları kesilmiştir. Hudu...n bazı noktaları Sovyet kı...ları tarafından işgal edilmiş...

Helsinki civarında Malmu...yare meydanına atılan bom...lar binaların 400 metre ya...kına düşmüştür. Hasar çok ...ır. Ölü veya yaralı yoktur.

Finlandiya tayyare müda...a topları, 2 Sovyet tayyaresi ...ürmüştür.

Sanıldığına göre, Sovyetler ...ille asker çıkarmak niye...edir.

Finlandiya radyosu halkı ...rm esnasında sokaklara çık...mağa ve mekteplerde bulu...n talebeyi evlerine gönder...meğe davet etmektedir.

Finlandiya radyosu Helsin...deki umumî vaziyet hakkın...da şu malûmatı vermektedir: Halk tamamile sakindir ve ...kukkanlılığını muhafaaz et...mektedir. Hava çok güzeldir ...semada bir tek bulut dahi ...yoktur. Kadınlar ve çocuklar ...büyük bir disiplinle, şehri tah...liye ...rkezleri önünde top...lanma ...a ve tahliye otobüsle...ri binmektedir. Otobüsler ...hemen harekete başlamış, hü...kumet merkezinin tahliyesi ...çok yakında bitirilebilecektir.

Stokholm, 30 (A.A.) — Bura...dan gelen haberlere göre, Sovyet ...ordu civarında Torijoki kasa...bası Sovyetler tarafından bom...bardıman edilmiştir.

Helsinki, 30 (A.A.) — Gaze...lere gelen haberlere göre, Ka...relide bir çok noktadan Sov...yet ...hücumu başlamıştır. Öğleye doğ...ru Helsinki üzerinde yeniden ...Sovyet tayyareleri gözükmüş...tür.

Londra, 30 (A.A.) — Reuter ...ajansına Helsinkiden bildirili...yor:

Helsinkide düşen Rus bomba...larının tesirile bir kaç evde yan...gın çıkmıştır. Bir kaç sivil öl...müş ve üç beş kişi yaralanmış...tır.

Kadın ve çocuklar tam bir in...tizam içinde tahliye edilmiştir.

Amsterdam, 30 (A.A.) — Ho...landa gazetelerinin Helsinkide ...muhabirlerine nazaran Terijs ve Vammelsan limanlarının ...Sovyet sahil batarvaları ve filo...ları tarafından bombardımanı sa...bahleyin saat 7 de başlamış ve ...öğle saatte Finlandiya şimalin...deki Punaniki yarım adası taar...ruzuna uğramıştır.

Helsinki, 30 (A.A.) — Helsin...ki ...Sovyet tayyareleri tarafın...dan bombardıman edilmiştir. ...Saat 14,45 te denizden gelen ...iki bombardıman tayyaresi şeh...rin muhtelif mıntakalarını ve ...özellikle belediye hastanesini ...bombardıman etmiştir. Müteakiben bu tayyareler Rusya istika...metine hareket etmişlerdir.

FINLANDİYA MUTBUAT BÜROSUNUN TEBLİĞİ

Hariciye nezareti matbuat bü...rosu bu akşam radyo ile bir res...mî tebliğ neşretmiştir:

Teblîğde, Sovyet kıtalarının ...harp ilân edilmeksizin hududu ...geçtikleri, muhtelif noktalarda ...hücum ettikleri fakat püskürtüldük...leri ve Ladoga gölünün şimalin...deki Rus tankının tahrip edildi...ği ve öldirilmektedir.

Helsinki bir kaç tayyare ta...arruzuna uğramış, kadın ve ço...cuklar da dahil olmak üzere ba...zı ölümler olmuştur.

Hangö adasında müteaddit ...defaalar varalanmıştır.

Tayyareler muhtelif noktalar...dan demir vollarma taarruz et...mişlerse de bu taarruzlar neti...cesiz kalmıştır.

Rus filosu sahilin muhtelif nok...talarını bombardıman etmiştir.

Finlandiya kıtaatının mane...viyatı çok iyidir.

Helsinkide Fen mektebi bom...bardıman neticesinde yıkılmış...tır.

ALMANYA MÜDAHALE ETMİYECEK

Amsterdam, 30 (A.A.) — Ber...linden buraya gelen haberlerden anlaşılıyor ki, artık Almanya Finlandiyayı kendi haline bırakmaya karar vermiştir. Birçok Almanlar Hitlerin Stalin nezdinde ta...vassutta bulunacağını zannediyorlar: Fakat Almanya Rusyaya karşı taahhütlerinde fazla ileri gitmiş olduğundan böyle bir müdahalede bulunamıyacak vaziyete düşmüştür.

Kopenhag, 30 (A.A.) — Kastrup tayyare meydanında bulunan ticaret tayyarelerine mensup bütün İsveçliler askerî vazifelerini işgal etmek üzere Stokholma çağrılmışlardır.

Amsterdam, 30 (A.A.) — Finlandiyaya karşı yapılan taarruzdan çok ziyade nefret ve infiale düşen Hollanda halkı komünist gazetesi olan Volksdagblagd önünde şiddetli nümayişler yaparak idarehanenin camlarını kırmıştır.

Gazete bugün Finlandiyayı tahrikle ittiham eden bir başlık ile intişar etmişti.

ÇEMBERLAYN'İN BEYANATI

Londra 30 (A.A.) — Avam kamarasında beyanatta bulunan Başvekil Çemberlayn, Finlandiya ve Sovyet hükûmetleri arasındaki ihtilâftan bahsederek şu beyanatta bulunmuştur.

Finlandiya hükûmetinin bu meselenin bidayetindenberi takip etmiş olduğu hattı hareketin tahrikâmiz her türlü mahiyetten daima uzak kalmıştır. Biliyorsunuz ki, Finlandiya hükûmeti tarafından siyasî münasebatın inkıtamdan az evvel Moskovaya verilmiş olan nota tamamiyle uyuşturucu bir mahiyette idi. B. Molotofun radyo ile neşrettiği nutkundan birkaç saat sonra Sovyet orduları Finlandiya arazisini istilâya başladılar. Tayyareler Helsinkinin ve diğer mühim bazı merkezlerin bombardıman edildiği haberleri de geldi. Bu bombardımanların bir çoğunda insan zaviatı da oldu.

Bir küçük millete karşı tevecküh edilmiş olan bu taarruz İngiltere krallık hükûmetince büyük bir teessüfle karşılanır. Bunun neticesi meydandadır. Yeniden bir çok azaplar, ıstıraplar ve birçok tahribat karşısında kalacağız.

Yugoslav hükûmeti Balkan bloku teşkilini istiyor

Belgrat, 30 (Hususî) — Hükûmetin resmî kanaatini izhar ettiği muhakkak olan Başvekilin organı (Politika) gazetesi bugün (Bitaraf bir Balkan bloku) teşkili meselesine tahsis ettiği bir başmakalesinde, bitaraf bir Balkan bloku teşkili etrafındaki siyasî faaliyetler büyük Avrupa devletlerini memnun etmektedir. Balkanlar ve Tuna devletleri arasında teşkil edilecek blok gayesine müzaharet edecek büyük devletler küçük devletlerin minnettarlığını kazanacaktır. Fakat, bu blok hiç bir büyük devletin vesayetı altına girmemelidir, ve giremez. Yugoslavya, bitaraf bir blok teşkiline memnuniyetle tataftardır demektedir.

Politikanın makalesi diplomatik mahfilerde ehemmiyetle karşılanmıştır. Çünkü, Yugoslavyada şimdiye kadar bu mesele hakkında söylenmiş ilk resmî kanaat olarak telâkki edilmektedir.

Japonya ablukayı kabul etmiyor

Tokyo, 30 (A.A.) — D.N.B. İngiltere büyük elçisi Craigie Japon hariciye nazırı Nomurayı bugün ziyaret ederek Alman ihracat mallarına İngiltere tarafından konulan ablokayı protesto eden 24 Teşrinisani tarihli Japon protestosuna İngiliz hükûmetinin cevabını tevdi eylemiştir.

İngiltere büyük elçisi, ablokanın sebeplerine karşı Japonyanın anlayış göstermesini rica etmiştir.

Fakat Nomura, Japonyanın İngiliz ablokasını tasvip edemiyeceğini çünkü evvelce protestoda da tasrih edildiği üzere hayatî Japon menfaatlerinin tehlikeye düştüğünü açıkça beyan etmiştir.

Londra, 30 (A.A.) — Reuter İngiltere hükûmetince bildiriliyor ki, Alman malı nakledecek olan ticaret vapurlarını bitarafların harp gemileri refakatinde sevketmesi, bu malları müsadere hususunda İngilterenin verı iş olduğu kararı değiştiremez.

Tokyo, 30 (A.A.) — Salâhiyettar mahafilde bevan olunduğuna nazaran, eğer İngiltere ve Fransa Alman ihracatına karşı da şiddetli abluka tatbikini protesto eden Japon notasına menfi cevap verirlerse Japon hükûmeti Paris ve Londraya mukabil tedbirler alacağını bildirecektir.

Londra, 30 (A.A.) — Avam kamarasında hariciye müsteşarı Butler de bevenatta bulunarak, bilhassa Akdenizde İngiliz İtalyan münasebetlerinin dostane olduğunu ve bugünkü vaziyete rağmen İngilterenin İtalyan meşru menfaatlerinin bu harpten mümkün olduğu kadar az müteessir olmasma çalışacağını bildirmistir.

İngiliz — İtalyan muhtelit ekonomi komitesinin iki memleket arasındaki münasebatta bir salâh husule getireceği ümit edilmektedir.

Amsterdam, 30 (A.A.) — Utrechtsch Aagblad gazetesinin yazdığına göre. Holanda hükûmeti 3 kânunuevvelden itibaren ticaret gemilerini Holanda harp gemilerinin refakatinde vesketmeğe karar vermiştir.

Molotofun Fin - Sovyet ihtilâfı hakkındaki nutku

Moskova, 30 (A.A.) — Tass ajansı bildiriyor:

Sovyetler birliği halk komiserleri meclisi reisi ve hariciye halk komiseri B. Molotof 29 teşrinisani gece yarısı radyoda aşağıdaki nutku söylemiştir:

Sovyetler birliği vatandaşları,

Bugünkü Finlandiya hükûmetinin memleketimize karşı takip ettiği hasmane siyaset devletin haricî emniyetini korumak için âcil tedbirler almağa bizi mecbur etmektedir. Biliyoruz ki bu son iki ay zarfında Sovyet hükûmeti Finlandiya hükûmetiyle müzakerelerde bulunmak hususunda saburlu davranmıştır. Bu müzakereler, hali hazırın endişe verici beynelmilel vaziyeti içinde, Sovyet Rusyanın, memleket emniyetini ve hususile Leningradın emniyetini temin etmek üzere asgarî derecede zarurî telâkki ettiği teklifler üzerinde cereyan etmiştir. Bu müzakerelerde, Finlandiya hükûmeti memleketimize karşı uzlaşmaz ve hasmane bir tavır almıştır. Hali hazırdaki Finlandiya ricali, dostane bir surette anlaşma zemini araştıracakları yerde, Sovyetler ittihadına karşı beslenen kin âmili ecnebi emperyalistlere hoş görünmek için başka bir yol takip ettiler. Yaptığımız bütün müsaadekârlıklara rağmen müzakerat hiç bir neticeye varmadı, bunun tesirleri işte şimdi görülüyor.

Son günlerde, Sovyet - Finlandiya hududunda, Finlandiya asker sınıfı isyan ettirici tahrikâta başlamış, bu tahrikâtı Leningrad civarındaki kıtalarımıza top ateşi açacak derecede ileri götürmüştür. Bu ateşler, kızıl efradımız arasında vahim zayiata sebebiyet vermiştir. Hükûmetimizin bu tahrikâtın tekerrürüne mani olmak için Finlandiya hükûmetine pratik tekliflerde bulunmak suretiyle yaptığı teşebbüsler sadece müzaharet görmemekle kalmamış belki, Finlandiya ricali mahafilinin hasmane siyasetiyle yeniden karşılaşmıştır. Sovyet hükûmetinin dünkü notasından da öğrendiğiniz üzere, Finlandiya zimamdarları tekliflerimize hasmane bir red cevabı ile, vakıaların küstahça inkârı ile, maruz kaldığımız zayiata karşı takındıkları müstehzi tavır ile ve Leningradı kıtalarının tehdidi altında tutmağa devam hususundaki aşikâr arzu ile cevap vermişlerdir.

Bütün bunlar, kat'î surette göstermektedir ki, emperyalistlerle olan Sovyet aleyhtarı rabıtalar engeli içinde, hali hazır Finlandiya hükûmeti, Sovyetler birliği ile normal münasebetler muhafaza etmek arzusunda değildir. Memleketimiz hakkında hasmane bir vaziyet muhafazasına devam etmekte ve memleketlerimiz arasında münakit bulunan ademi tecavüz paktı hükümlerini nazarı dikkate almıyarak, şanlı Leningradımızı askerî tehdit altında tutmak arzusundadır. Böyle bir hükûmetten ve onun şuursuz asker sınıfından şimdi ancak yeni tahrik hareketleri beklenilebilir.

İşte bu sebepledir ki, Sovyet hükûmeti, Sovyetler birliği ile Finlandiya arasında aktedilmiş olup, Finlandiya hükûmeti tarafından gayri mesul bir tarzda ihlâl edilmiş bulunan ademi tecavüz paktı mucibince girdiği taahhütlerle kendisini badema berî addettiğini dün beyan etmek mecburiyetinde kalmıştır.

Finlandiya kıtalarının Sovyet — Finlandiya hududunda, Sovyet kıtalarına karşı yaptıkları yeni taarruzlardan dolayı, hükûmet, şimdi yeni kararlar ittihaz etmek zaruretini duyuyor. Hükûmet, mesuliyeti tamamen Finlandiya hükûmetine ait olan bu vaziyete bundan daha fazla müsamaha gösteremez. Sovyet hükûmeti, Finlandiya hükûmetile badema normal vaziyetler idame eylemiyeceği kaanatine varmış ve bu sebeple Finlandiyadaki siyasî ve iktısadî mümessillerini derhal geri çağırmayı zarurî görmüştür. Hükûmet, ayni zamanda Kızılordu ve bahriye başkumandanlığına, her ihtimale karşı hazır bulunmak ve Finlandiya asker sınıfı tarafından yapılacak her türlü yeni taarruz hareketini derhal tenkil etmek üzere emir vermiştir.

Herekedeki tren kazası

Dün sabah Herekede büyük bir tren kazası olmuştur.

Ankaradan İstanbula gelen yolcu treni sabahleyin saat 5,15 te Hereke istasyonuna gelmiş ve burada deniz kenarındaki makasa geçerek ilerlemeğe başlamıştır.

Bu sırada alaca karanlık içinde müthiş bir çarpışma olmuştur. Ankara treni hat üzerinde duran bir marşandizin vagonlarına bütün hızıyla çarpmış ve lokomotifle marşandiz vagonları bir an içinde biribirine girmiştir.

Resmimizde de görüleceği veçhile kazanın tesiri çok korkunç olmuştur. Marşandizin 4—5 vagonu hattın dışına fırlamış, bir kaçı lokomotifin üzerine çıkmış, bir kısım vagonlar da tamamen parçalanmıştır.

Ancak güzel bir tesadüf neticesi bu vagonlarda hıncahınç dolu bulunan bir çok insanların Bilecikte boşalmış bulunması müsademenin büyük bir facia şeklini almasını önlemiş, yalnız marşandizin arka kısmındaki vagonlarda vazife gören bir biçare gardöfren bu kazanın yegâne kurbanı olmuştur.

Gardöfren çarpışmadan aldığı yaralardan ölmüştür.

Müsademe neticesi hat bir müddet kapanmış, büyük bir heyecan geciren Ankara treni yolcuları aktarma suretile ve saatlerce teahhürle İstanbula gelebilmislerdir.

Muhtelif yerlerden gönderilen yardım kuvvetleri hattı temizlemekle meşguldürler.

—o—

Dikilide zelzele

İzmir, 30 (A.A.) — Dün saat 13.10 da Dikilide 4 saniye süren yeni bir zelzele olmuştur. Hasar yoktur.

Sermayeleri devlet tarafından verilen iktisadî teşekküller umumî heyeti toplandı

Aonkara, '0 (A.A.) — Sermayeleri devlet tarafından verilmek suretile kurulan iktısadî teşekküllerin 938 senesi bilânçolarile kâr ve zarar hesaplarını tetkik etmek üzere 3460 numaralı kanun mucibince 30 teşrinisani 1939 perşembe günü Başvekilin riyaseti altında B. M. Meclisinde toplanmış olan umumî heyet, adı geçen teşekküllerin bilânçoları hakkındaki umumî murakabe heyeti raporlarına ıttıla kesbetmiş ve bilânçolarile raporların muhtelif talî komisyonlarda tetkikini tasvip ederek 14 kânunuevvel 939 da toplanmak üzere içtimaa nihayet vermiştir.

İstihbaratımıza göre talî komisyonlara ayrılan azalar şunlardır:

Eti Bank için Faik Baysal (Kayseri), Ali Rıza Türel (Konya), Feridun Fikri (Bingöl), Galip Gültekin (Konya) ile İş Bankası umum müdürü Salâhattin Çam ve Ziraat Bankası umum müdürü Kemal Zaim ve belediyeler bankası umum müdürü Salih Vahit.

Sümer Bank için, Mitat Yenel (Tunceli), Sami İsbay (Urfa), Veli Necdet Sunkbay (Diyarbakır), Mükerrem Ünsal (İsparta), Nasuhi Baydar (Malatya), Ömer (Kayseri) ve divanı muhasebat reisi Seyfi Uran.

Ziraat Bankası için, Sırrı Day (Trabzon), Hamza Arkan (Afyon), Suat Sermin (Rize), Tahsin Coşkan Kastamonu), Sinasi Devrin (Zonguldak), Abidin Binkaya ve Emlâk Bankası umum müdürü Cevdet.

Ziraat işletmeleri kurumu için Fikri Atlı (Giresun), Rahmi Köken (İzmir), Tevfik Tarman (Seyhan), Yaşar Özev (Manisa), Şefik Özdemir (Siirt), Nuri Pazarbaşı (Gaziantep), Kemalettin Kamu (Rize).

Avustralya kıtaları

Yeni senenin ilk ayında Avrupaya gelecek

Londra, 30 (A.A.) — Avustralya kuvvetlerinin Avrupa harbine iştirak edip etmiyecekleri hakkında B. Attle tarafından sorulan bir suale cevap veren B. Çemberlayn, Avustralya Başvekilinin Avustralyada teşkil edilmiş olan fırkaların talimlerini ikmal eder etmez 1940 senesinin ilk ayma doğru gönderileceklerini beyan etmiştir.

Başvekil, ilâve etmiştir:

"Avustralyanın müşterek dava için bütün gayretini sarfetmesini takdir etmek hususunda Avam Kamarası benimle beraberdir.,,

Diğer taraftan Avustralya teşrîî meclisinin muhalifler tarafından Avrupaya müsellâh Avustralya kuvvetleri sevkinin takbih edilmesini 28 reye karşı 33 rey ile reddetmiş olduğu haber verilmektedir.

Londrada iki infilâk oldu

Londra, '0 (A.A.) — Dün gece Southampton'da merkez istasyonu ile halk kütüphanesi arasında esrarengiz iki infilâk vukua gelmiştir. Civardaki evlerin camları kırılmış ve halk arasında panik çıkmıştır. Maamafih, nüfusça zayiat yoktur. Hükûmet memurları, bu infilâkların İrlanda tethişçileri tarafından tertip edilmiş olduğu mütalaasındadırlar.

—o—

Posta idaresi memur alıyor

Ankara, 30 (Hususî) — Adlî evrakın posta ile tebligat yapılmasını temin maksadile posta idaresi murakip, memur ve müvezzi olmak üzere üç sınıf memur almaktadır.

Bunlardan 76 murakip şehrimizde açılmış olan bir kursa tâbi tutulmaktadır. Kursün hitamında vilâyetlerde tebliğatın sureti icrasını nizamname ve talimatın hükümlerini takibe memur olacaklardır. Halen adliye kadrosunda mübaşirlik yapanlardan arzu edenlerin sicilleri tetkik edilerek ehliyetleri sabit olanlar müvezzi olarak tayin edilmektedir.

Ingiliz askerlerine

İki balye cigara gönderdik

Londra, 30 (A.A.) — Resmen bildirildiğine göre, Türkiye İngiliz kıtaatına tevzi edilmek üzere iki balya sigara göndermiştir. Bu, bir millî hediye olarak telâkki edilebilir. Çünkü Türkiyede tütün devlet inhisarındadır.

Sigaraları askerlere tevzie memur direktör demiştirki;

Bu sigaraları askerimiz iki memleket arasında mevcut samimî arkadaşlığın bir nişanesi olarak kabul edeceklerdir.

—o—

Bankalar baremine dahil müesseseler tekaüt sandığı

Ankara, 30 (Hususî) — Bankalar baremine dahil müesseselerde tatbik edilecek tekaütlük usulüne dair bir nizamname hazırlanmaktadır.

Bu müesseseler müşterek bir tekaüt sandığı kuracaklardır. Sandık yılbaşında faaliyete geçecektir.

İzmir Ticaret Odası heyeti Ankarada

Ankara, 30 (Hususî) — İzmir ticaret odası reisi Balcıoğlu ile umumî kâtibinden mürekkep bir heyet İzmirden geldi. Ticaret işleri hakkında vekâletle temaslarda bulunacaklardır.

Hitler

(Baş tarafı 1 incide)

ondan ilerisinde tasarruf hakkı olmamalıdır; şu halde Alman tayyareleri meselâ bitaraf memleket olan Hollandanın üzerinden havanın yüksek tabakalarından geçerek Britanya adalarına gidip bombardıman edebilir.

Alman devlet reisi, Hollanda topraklarını istilâ ederek bu memleketin sahillerinde İngiltereye karşı deniz ve hava üsleri tesis etmek, buralardan taarruzlarda bulunmak plânını takip ediyordu. Alman erkânıharbiyesinin, büyük generallerinin muhalefeti yüzünden bu plânın tatbikinden vazgeçildi. Bundan sonra İngiltereye karşı şiddetli mayn harbine girişildi.

Hitlerin havalara hâkimiyet bahsine dair olan düşünceleri gösteriyor ki mayn harbi ile beraber Hollandanın üzerinden havanın yüksek mıntakalarından tayyarelerini geçirerek Britanya adalarına taarruz etmek plânının tatbiki imkânlarını araştırmaktadır.

Hitlerin bitaraf memleketlere ait hava hâkimiyetini bu yolda tanımamak yoluna girmesi İngiltere için mühim bir tehdit olmamakla beraber küçük memleketlere karşı korkunç bir tazyik silâhı olarak kullanılabilir. Meselâ Almanyanın aşırı mahiyette iktısadî taleplerine karşı boyun eğmek istemiyen Romanyayı büyük tayyare filoları ile Macaristan üzerinden aşarak tehdit edebilir.

Acaba bütün bitaraf memleketler beynelmilel hukuk kaidelerinin açıktan açığa ihlâli karşısında sâkit kalacaklar mıdır? Yoksa bu kaidelerin ulusta ihlâl edilip gitmesinden bir gün kendilerinin de zarar göreceklerini düşünerek müşterek bir harekete geçecekler midir?

ASIM US

Numan Menemencioğlu

(Baş tarafı 1 incide)

ye tarzı, krediler, Türk müdafaası istikrazı... İlâh gibi ticaret ve malî meselelerdir.

Dün neşredilen nazırlar meclisi emirnamesi bu meselelere bir tane daha katmaktadır:

Filhakika malûm olduğu üzere Türk - Alman ticareti çok ehemmiyetli idi ve müttefikler tarafından Almanyaya karşı alınan mukabelei bilmisil tedbirlerinin yapacağı menfi tesiri telâfi etmek üzere Türkiyenin yeni mahreçler bulması icap etmekteydi. Buna binaen Türk heyeti Türk ihracatından bazılarının İngiltereye ne nisbette yapılabileceğini de tesbit edecektir. İngiltere hükûmetinin Almanyaya karşı alınan tedbirlerle Türk ticaretine indirilen darbeyi tahfif için mümkün veya muhal her şeyi yapacağı kanaatinde müstağni bulunmaktadır.

Daladye hükûmetin beyannamesini okundu

Paris, 30 (Hususî) — Mebusan meclisinde Daladyiye hükûmetin beyannamesini okumuştur. Daladiye müttefik tayyarelerinin daima düşmanı mağlûp ettiğini, donanmanın denizlere hâkim bulunduğunu söyliyerek barışı kurtarmak için gayret sarfeden Ruzvelt ile Papa ve Musoliniyi hararetle anmış, komünist partisi aleyhinde sert lisan kullanmıştır.

Başvekil müteakiben tam salâhiler kanununu meclise vermiş, kanun 175 reye karşı 318 reyle kabul edilmiştir.

RADYOLİN

ile SABAH - ÖĞLE - AKŞAM HER YEMEKTEN SONRA günde 3 defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız.

SPOR

Mıntıka kupası

maçları başlıyor

Bu seneki lik maçlarına iştirak eden Akınspor, Halıcıoğlu, Feriköy, İstiklâl, Rumelihisar, Arnavutköy ve Yenişehir klüpleri arasında bir devreli bir lik müsabakası tertip edilmiştir.

Bu maçların bütün işlerine müsabakalara iştirak eden klüplerden seçilen üç kişilik bir heyet bakacaktır. Her pazar günü iki müsabaka yapılacak ve bu maçlar Bakırköy sahasında olacaktır. Karşılaşmalara iki hafta iştirak etmiyen klüpler likten çıkarılacaktır.

FİKSTÜR:

3 Kânunuevvel 939
Akın — Arnavutköy
Halıcıoğlu — Rumelihisar
10 Kânunuevvel
İstiklâl — Feriköy
Rumelihisar — Doğu
17 Kânunuevvel
İstiklâl — Akın
Halıcıoğlu — Feriköy
24 Kânunuevvel
İstiklâl — Arnavutköy
Feriköy — Doğu
31 Kânunuevvel
Halıcıoğlu — Akın
Rumelihisar — Feriköy
7 Kânunusani 940
Halıcıoğlu — Arnavutköy
Akın — Doğu
14 Kânunusani
Halıcıoğlu — İstiklâl
Rumelihisar — Akın
21 Kânunusani
Arnavutköy — Doğu
Feriköy — Akın
28 Kânunusani
İstiklâl — Doğu
Rumelihisar — Arnavutköy
4 Şubat
Halıcıoğlu — Doğu
Feriköy — Arnavutköy
11 Şubat
Rumelihisar — İstiklâl

—o—

Bu hafta yapılacak ikinci küme maçları

Beden Terbiyesi İstanbul bölgesi futbol ajanlığından:

3.12.1939 pazar günü yapılacak ikinci küme tehir maçları.

Şeref Stadı:

Ortaköy - Eyüp saat 10,30 hakem Şazi Tezcan, yan hakemleri Muhtar ve Müeyyet Güredin.

Galatagençler - Galataspor saat 12,30 hakem Refik Top, yan hakemleri Fahrettin Somer ve Halit Özbaykal,

Anadoluhisar - Fener Yılmaz saat 14,30 hakem Eşref Mutlu. Yan hakemleri Halit Uzer ve Sabahattin Yaraman.

—o—

Futbol teknik dersleri

Beden Terbiyesi İstanbul Futbol ajanlığından :

Beden Terbiyesi teşkilâtına dahil klüplerdeki idmancıların futbol tekniklerini olgunlaştırmak gayesile 939 - 940 futbol programına idhal edilen (Futbol teknik dersleri) ne 6-12-939 çarşamba akşamından itibaren Beyoğlu Halkevi dershanelerinde saat 17,30 da başlanacaktır.

Millî futbol takımının eski kolaçığı Muslih Peykoğlu tarafından verilecek olan bu derslerde bütün sporcularımızın hazır bulunmaları lüzumu ehemmiyetle rica olunur.

Fenerbahçe kaptanı

Nedim altı ay boykot edildi

Fenerbahçe spor klübü umumî kaptanı Nedim Kaleci'nin Fenerbahçe — Galatasaray hususî maçında hakem tarafından oyundan çıkarılmak istenen bir sporcuyu sahayı terketmesine hakem otoritesini kesredici mahiyette mani olarak müsabakanın yarıda kalmasına sebep olduğu anlaşılmış ve ayrıca geçen sene yapılan Fenerbahçe — Romanya maçında takım kaptanı Fikreti tahrik etmesi de esbabı müşeddede addedilerek hakkında Beden terbiyesi genel direktörlüğünce altı ay müddetle hukuk boykotu ile tecziyesi karar altına alınmıştır.

—o—

Eyüp klübü hakkında bir karar

Beden Terbiyesi İstanbul Bölgesi Başkanlığından:

21-10-939 tarihinde Şeref stadında yapılan Eyüp İdman Yuvası - Yeni Şişli lik maçında Eyüp klübü bir oyuncunun hüviyetini kasden tahrif maksadile teşkilâtı ve hakemi iğfal ve lüzumsuz yere başka bir sporcunun dört ay müddetle tecziyesine sebebiyet verdiği icra olunan tetkikat neticesinde tebeyyün etmiş bulunmasına binaen:

1 — Eyüp klübünün 1939-1940 yılı bölge lik maçlarından ihracına,

2 — Genel Direktörlükçe tasdik buyurulan müsabaka talimatnamemizin mevadı mahsussasına tevfikan her türlü hukuktan mahrumiyetine karar verilmiştir.

Müttefik klüplerimizin ismi geçen klüple hususî müsabaka yapmamaları ve aksi takdirde tecziyeleri cihetine gidileceği tamimen tebliğ olunur.

—o—

Ölüm

Beden Terbiyesi İstanbul bölgesi başkanlığından:

Futbol hakemlerimizden Tarık Özerenginin pederi doktor Abdurrahim Özerengin vefat etmiştir.

Cenazesi bugün saat 11 de Cağaloğlunda Molla Fenari sokağındaki evinden kaldırılarak cenaze namazı Fatih camiinde kılınacaktır.

Cenaze merasiminde hazır bulunmak üzere teşkilâtımıza bağlı bütün klüp mümessillerinin saat 10,30 da bölge merkezinde hazır bulunmaları rica olunur.

—o—

Mekteplıler maçı

İstanbul mektepleri futbol lik hevetinden:

2 . 12 . 939 cumartesi günü yapılacak maçlar:

Taksim Stadı:

Saha komiseri: Cevat Tinic Darüşşafaka — E. M. Mektebi saat 13.30. hakem Sazi Tezcan, Galatasaray — Pertevnival saat 14.40 hakem Adnan Adın.

Şeref Stadı :

Saha komiseri: Nuri Örs. Yüksek Ülkü — Sanat mektebi saat 13.30. hakem Ahmet Ademoğlu, Boğaziçi — Taksim saat 14,40, hakem Feridun Kılıç.

Ankarapalas - İzmir

TELEFON: (3438)

İzmirin en modern, en temiz ve en muntazam aile yuvasıdır. Konfor, temizlik, ucuzluk noktasından Ankara Palasın tevkinde otel yoktur.

Banyolu, kaloriferli, müteaddit firıçerli olduğu gibi nefis yemekler veren lokantayı, pastahaneyi ve kıraathaneyi havidir.

İs. Komutanlığı Satınalma Komisyonu ilânları

İhale günü talibi çıkmıyan komutanlık birlikleri ihtiyacı için 58000 kilo zeytin yağı şerait ve evsafına uygun açık eksiltme ile münakasası yapılacaktır. Muhammen fiyatı 43 kuruştur. İlk teminatı 1870 lira 50 kuruştur. Münakasasına 19/12/939 Salı günü saat 10 da başlanacak ve aynı günde ihalesi yapılacaktır. İsteklilerin belli gün ve saatte Fındıklıda Komutanlık Satınalma Komisyonuna gelmeleri. (9948)

* * *

İhale günü talibi çıkmıyan komutanlığa bağlı birliklerin ihtiyacı için 105000 kilo sabun açık eksiltme ile münakasası yapılacaktır. Münakasasına 18/12/939 Kânun 939 Pazartesi günü saat 10 da başlanılacak ve aynı günde ihalesi yapılacaktır. Beher kilosunun muhammen fiyatı 32 kuruştur. İlk teminatı 2520 liradır. İsteklilerin belli gün ve saatte Fındıklıda Komutanlık Satınalma Komisyonuna gelmeleri. (9948)

İstanbul P. T. T. Müdürlüğünden:

Bebek P. T. T. Merkez binasının bir kısım yerlerinin tâmiri işi açık eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 20/12/939 Çarşamba saat 15 te B. Postahane binası birinci katta P. T. T. müdürlüğü odasında toplanacak Alım Satım Komisyonunda yapılacaktır.

Keşif bedeli 952 lira 82 kuruş, muvakkat teminat 72 liradır.

Taliplerin, mukavele, eksiltme bayındırlık işleri genel hususî ve fenni şartnameleri proje keşif hülâsasile buna müteferri diğer evrakı görmek ve muvakkat teminatlarını yatırmak üzere çalışma günlerinde mezkûr müdürlük idari kalem levazım kısmına eksiltme gün ve saatinde de en az bir teahhüdde 500 liralık bu işe benzer iş yaptığına dair idarelerinden almış olduğu vesikalara istinaden İstanbul vilâyetine müracaatla eksiltme tarihinden 8 gün evvel alınmış ehliyet ve 939 yılına ait Ticaret Odası vesikası ve muvakkat teminat makbuzile Komisyona müracaatları. (9923)

KAYIPLAR

1926 — 1927 senesinde Gedikli Küçük Zabit mektebinden aldığım şahadetnamemi kaybettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur. (30717)

Haydarpaşa: Yataklı vagon şirketi Hidayet Estekin

***

3473 numaralı çift yük arabası plâkamı zayi ettim. Kaydını sildireceğimden hükmü olmadığı ilân olunur. (30724)

Osmanbey Boyacıoğlu sokak No. 32 de Hacı İlya

Cezalanan futbolcu

Karagümrük İdman Yurdundan 1628 bölge sicil sayılı Nesip Şene iştirak ettiği bir müsabakadaki suihaketinden dolayı genel direktörlükçe iki ay müddetle geçici müsabaka boykotu cezası verilmiştir.

23.11.939 tarihinden itibaren klübünün ve hakemlerin bu futbolcüyü ceza müddeti içinde müsabakalara iştirak ettirmemeleri lüzumu tebliğ olunur

İstanbul Asliye Yedinci Hukuk Hâkimliğinden:

Avukat Suat Tahsin Türkün; Bakırköy hat boyu 28 numaralı evde mukim Madenci Rahmi Köymen aleyhine açtığı alacak davasında müddeialeyhin ikametgâhını terkeylemiş ve yeni adresi meçhul bulunduğundan dava arzuhal suretinin tebliğatı on beş gün zarfında cevap verilmek üzere ilânen yapılmış ve mezkûr müddet zarfında müddeialeyh tarafından hiç bir cevap vâki olmadığından, müddei müracaatla gün tayini ile muhakemeye başlanması istenmiş ve müddeialeyhin ilânen davetini talep etmiş ve müddeialeyh namına yazılan davetiyenin bir nüshası mahkeme divanhanesine talik edilmiş olduğundan duruşma günü olarak tayin edilen 19/12/939 saat 14 te müddeialeyhin veya tarafından musaddak vekil gönderilmesi lüzumu H. U. M. Kanununun 141 ve 142 inci maddeleri hükmüne tevfikan ve tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (22248)

SAHİBİ : *ASIM US*
Basıldığı yer: *VAKIT* Matbaası
Umum Neşriyatı İdare eden:
Refik Ahmet Sevengil

Askeri Fabrıka ar Umum müdürlüğü ılânları

Tahmin edilen bedeli 135 lira 80 kuruş olan aşağıda yazılı altı kalem sebze Bakırköy barut fabrikası muhafız bölük kilerinde teslim şartile Salıpazarında askerî fabrikalar yollamasındaki Satın Alma Komisyonunca 5/12/939 Salı günü saat 14.30 da pazarlıkla ihale edilecektir. İsteklilerin muvakkat teminatı olan 10 lira 19 kuruşu her hangi bir mal müdürlüğüne yatırarak alacakları makbuzla birlikte mezkûr gün ve saatte komisyonda bulunmaları. Şartname her gün komisyonda görülebilir. (9835)

Kilo	Cinsi	Kilo	Cinsi
480	Soğan	960	Patates
640	Lahana	800	Ispanak
640	Pırasa	160	Taze bakla

* * *

Tahmin edilen bedeli 256 lira 50 kuruş olan aşağıda yazılı altı kalem sebze Bakırköy Barut Fabrikası Muhafız bölük kilerinde teslim şartile Salıpazarında Askerî Fabrikalar Yollamasındaki Satınalma Komisyonunca 5/12/939 Salı günü saat 14.30 da pazarlıkla ihale edilecektir. İsteklilerin muvakkat teminatı olan 19 lira 24 kuruşu herhangi bir Malmüdürlüğüne yatırarak alacakları makbuzla birlikte mezkûr gün ve saatte Komisyonda bulunmaları. Şartname her gün komisyonda görülebilir. (9906)

Kilo	
900	Soğan
1200	Lahana
1200	Pırasa
1800	Patates
1500	Ispanak
300	Taze bakla

* * *

500 ton Nitratdösüd alınacak

Tahmin dilen bedeli (50,000) lira olan 500 ton Nitratdösüd Askeri Fabrikalar Umum Müdürlüğü Merkez Satınalma Komisyonunca 11/12/939 Pazartesi günü saat 14,30 da pazarlıkla ihale edilecektir. Şartnameyi (2) lira (50) kuruş mukabilinde komisyondan verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan (3750) lira ve 2490) numaralı kanunun 2 ve 4 maddelerindeki vesaikle komisyoncu olmadıklarına ve bu işle alâkadar tüccardan olduklarına dair Ticaret Odası vesikasile mezkûr gün ve saatte Komisyona müracaatları. (9913)

Yozğat Belediyesinden:

Yozğatta mevcut elektrik tesisatına ilâveten alınacak lokomobil alternatör ve teferrüatı çamlık yüksek tavatturu demir direkler 25/10/939 tarihinden itibaren 11/12/939 Pazartesi günü ihale edilmek üzere aşağıdaki şekilde eksiltmeye konulmuştur.

1 — 29700 lira bedelli 150 — 160 normal 185 — 200 âzami takat üzerinden bir lokomobil ve 170 — 180 kilovatlık bir adet alternatör bunların teferrüatı ve montajı.

2 — 5143 lira bedelli çamlık tesisatı ve montaj

3 — 6590 lira bedelli Potrel ve montajı.

Üç kısma ayrılan bu iş kapalı zarf usulile ayrı ayrı talibine verilmek ve bu bedellerden başka iki bin lira nakliye her bir kısmın kilometre itibarile nisbet dairesinde tediye olunmak şartile eksiltmeye konulmuştur. Bu işlre ait fenni şartname, kapalı zarf usulile eksiltme şartnamesi ve plânları birer lira mukabilinde istekliye verilir.

4 — Bu işler talibine ihale tarihinden itibaren 12 ay zarfında ikmal edilerek kabuli muvakkat için hazır bulundurulacaktır.

5 — Eksiltme 11/12/939 Pazartesi günü saat 15 te Belediye Encümeni marifetile yapılacaktır.

6 — Eksiltmeye girebilmek için 11/12/939 Pazartesi günü saat 15 e kadar birinci kısım için 2228 lira, ikinci kısım için 386 lira, üçüncü kısım için 495 lira muvakkat teminat ile 2490 sayılı arttırma ve eksiltme kanununda yazılı vesaiki encümene tevdi etmesi şarttır.

7 — Daha fazla malûmat almak istiyenlerin belediyemize müracaatları ilân olunur. (9915)

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu ilânları

Marmara Üssübahri K. Satınalma Komisyonundan
Sabun İlânı

1 — Komutanlık ihtiyacı için 10.000 kilo sabun açık eksiltme usuliile satın alınacaktır.

2 — Eksiltmesi 16 Birincikânun 939 Cumartesi günü saat 12 de İstanbulda Tersane Kapısındaki Komisyon binasında yapılacaktır.

3 — Sabunun bir kilosunun tahmini fiatı 34 kuruş olup ilk teminatı 255 liradır. Bu işe ait şartname bedelsiz olarak komisyondan alınabilir.

4 — Eksiltmeye iştirâk edecek isteklilerin 2490 sayılı kanunun tarifatı veçhile bu işle alâkadar olduklarını gösterir ticaret vesikalarile Dz. Filoları muhasebeciliğine yatıracakları teminat veya banka mektuplarını muayyen gün ve saatte Komisyon Başkanlığına vermeleri (9874)

Selimiye Askeri Satınalma Komisyonu ilânları

Selimiye Tümeni ve Karadeniz Boğazı Birliklerile Haydarpaşa Süel Hastahanesinin ihtiyacı için evsaf ve şeraiti dahilinde alınacak (779.000) kilo Gürğen fırın odunu ile Meşe odununun 27/11/939 tarihinde kapali zarfla yapılan eksiltmesinde talip çıkmadığından, pazarlıkla satın alınacaktır. İhalesi 15/12/939 Cuma günü saat 14 te yapılacaktır. Tahmin bedeli (9581) lira (70) kuruştur. İlk teminat (707) lira (63) kuruştur. Şartnamesi her gün Komisyonumuzda görülebilir. Talipler belli gün ve saatte ilk teminat ve kanunî vesikalarile birlikte Selimiyedeki komisyona gelmeleri. (9929)